Ţara este întâi a lui Dumnezeu şi numai apoi a noastră

PERMANENŢE

ANUL II NR. 4
APRILIE 1999

POLITIC CULTURAL SOCIAL

16 + 8 PAGINI
SUPLIMENT
4000 LEI

ÎNVIEREA

Învierea Domnului nostru Iisus Hristos este împlinirea făgăduinţei făcută lui Adam şi urmaşilor lui, de Dumnezeu de a intra din nou în "viaţă" după izgonirea din Rai, consecinţă a neascultării. Aşa cum Adam a fost liber să îndeplinească sau să nu îndeplinească porunca lui Dumnezeu, de a nu mânca din pomul cunoştinţei, tot aşa şi acum omul este liber să creadă în Fiul Lui, Cel trimis pe pământ să-i ridice păcatul, urmându-I învăţăturile, sau să nu creadă în El şi să rămână în umbra morţii.

Chinurile suportate de Mântuitorul, culminând cu crucificarea, au fost prevăzute în planul divin pentru răscumpărarea omului şi restaurarea lui în duh. Golgota simbolizează realitatea dramatică a omenirii: Dumnezeu, prin Iisus Hristos ca om, flanat la dreapta şi la stânga de doi tâlhari, reprezentând omenirea prezentă şi viitoare. Tâlharul din dreapta întruchipează pe cei ce recunosc pe Hristos, ca adevărat Fiu al lui Dumnezeu, care-i învaţă şi le dă pildă cum să se mântuiască; cum pot să treacă din moarte (a păcatului) la viaţă. Totul se dobândeşte prin efort propriu, liber consimţit. Tâlharul din stânga întruchipează pe cei ce nu recunosc pe Hristos şi rămân în păcat, în umbra morţii, şi împreună cu îngerii vor avea parte de chinurile veşnice în întunericul Iadului.

Omul a fost creat după "chipul" şi "asemănarea" lui Dumnezeu: "Făcutu-s-a omul cel dintâi Adam, cu suflet viu; Adam cel de pe urmă, Iisus Hristos, cu duh făcător de viaţă" (cor II, 45). Învierea tainică a noastră se face prin Hristos, fiind chemaţi, dar nu constrânşi, să fim una în El, adică să ne îndumnezeim. "Duhul este cel ce dă viaţă; trupul nu foloseşte la nimic. Cuvintele pe care Eu vi le-am grăit, ele duh sunt şi viaţă sunt" (Ioan 6 ; 63). În această ipostază omul conlucrează cu Duhul Sfânt la desăvârşirea sa, printr-o activitate mistică. Vrând, nevrând omul poartă în el "chipul" ce este dat prin creaţie, şi transmis prin naştere, ca o posibilitate a "asemănării".

Adam lăsându-se ispitit comite păcatul cel dintâi şi cade din starea edenică, originară. Urmaşii lui cu "chipul" întunecat nu mai pot realiza "asemănarea". La îndemnul şarpelui Adam şi urmaşii lui la fel, cred că pot fi asemenea Atotputernicului, dar această sminteală orgolioasă îl îndepărtează de comuniunea duhovnicească a iubirii de Dumnezeu. În locul smereniei, prin ispitire, omul ajunge la orgoliu lucifer - ric, dar "chipul" dumnezeiesc nu dispare, rămânând în umbră. Promisiunea lui Dumnezeu făcută omului, că păcatul va fi răscumpărat de Cel ce va fi trimis de El, s-a împlinit prin Iisus Hristos, ce se întrupează ca om şi se aduce pe Sine ca jertfă pentru mântuire. Libertatea omului nu este însă silită, căci aşa cum în mod liber a păcătuit, tot aşa are libertatea să creadă în mântuire.

Prin învierea lui Iisus Hristos "chipul" stricat se reface prin acceptarea Botezului şi Euharistiei, omul participând la intrarea tainică în umanitatea înnoită a lui Hristos. Dumnezeu nu ne obligă să ne mântuim, aceasta depinde numai de libertatea noastră . de a conlucra la "asemănare" prin însuşirea învăţăturilor propovăduite de Iisus Hristos: Vechiul Adam se restaurează în "Noul Adam". În tradiţia creştină "chipul" este asemănat cu mintea, omul este o fiinţă raţională, iar asemănarea cu inima, sediul iubirii. Unirea minţii cu inima este ţelul misticii creştine, expresie a isihasmului, ce duce la îndumnezeire şi mântuire a omului. Porunca iubirii este prima pe care Dumnezeu o dă omului în Legea Veche, nedesăvârşită, iar prin Hristos această poruncă se desăvârşeşte: "Poruncă nouă dau vouă: Să vă iubiţi unul pe altul! Aşa cum v-am iubit Eu pe voi, aşa să vă iubiţi unul pe altul" (Ioan 13; 34), astfel omul se împlineşte prin iubire, realizând plinătatea iubirii în plinătatea raţiunii. "Moartea" este urmare a păcatului; prin lepădarea de păcat, omul ajunge la "viaţă"; Hristos fiind calea înnoirii şi învierii.

În locul vieţii întru moarte vine viaţa întru înviere:" Că după cum toţi mor în Adam, tot aşa toţi vor învia În Hristos" (Ioan 15; 22). Fără credinţă în Înviere toate sunt în zadar.

De la Înviere şi până la Înălţarea lui Hristos de-a dreapta Tatălui se bucură toată făptura strigând: Hristos a înviat! iar la toate slujbele din biserici se aude cântarea îngerească : Îngerul a strigat...

I. Popescu

ÎNVIEREA

Prin ziduri înnegrite, prin izul umezelii,
Al morții rece spirit se strecură-n tăcere;
Un singur glas îngână cuvintele de miere,
Închise în tartajul străvechii Evanghelii.

C-un muc în mâini moşneagul cu barba de zăpadă
Din cărți cu file unse norodul îl învață
Că moartea e în luptă cu veşnica viață,
Că trei zile învinge, cumplit muncindu-şi prada...

.....

"Nimica înainte-Ți e omul, ca un fulg,
Ş-acest nimic îți cere o rază mângâioasă,
În pâlcuri sunătoare de plânsete duioase
A noastre rugi, Părinte, organelor se smulg".

Apoi din nou tăcere, cutremur şi sfială
Şi negrul întuneric se sperie de şoapte...
Douăsprezece ceasuri răsună... Miez de noapte...
De-odată-n negre ziduri lumina dă năvală.

Un clocot lung de glasuri vui de bucurie,
Colo-n altar se uită şi preoți şi popor
Cum din mormânt răsare Hristos mângâietor,
Iar inimile toate se-unesc în armonie:

.....

Hristos a înviat din morți
Cu cetele sfinte,
Cu moartea pre moarte călcând-o,
Lumina ducând-o
Celor din morminte!

MIHAI EMINESCU

MINUNEA DE LA SFÂNTUL MORMÂNT

De două mii de ani creştinătatea trăieşte şi sărbătoreşte miracolul Învierii. În secolul XX materialismul ce s-a instalat peste tot, a determinat o diminuare a interesului oamenilor pentru viața spirituală şi trăirea în spirit creştin a vieții.

În aceste condiții, câți creştini, mai ales cu numele, au cunoştință despre minunea ce se repetă an de an la Ierusalim în Biserica Ortodoxă clădită pe Mormântul Mântuitorului?

În noaptea sfântă, cei ce au loc rezervat în interiorul bisericii (aceasta fiind de dimensiuni reduse); reprezentând bisericile greacă, română, rusă, bulgară etc. când pătrund în incintă sunt percheziționați de către trei polițişti necreştini: (unul evreu, altul arab şi al treilea turc) în scopul de a nu introduce "ceva care ar putea provoca miracolul. Piatra Mormântului este acoperită cu un strat de vată. La cuvintele: "Veniți de luați Lumină!" rostite de ierarhul ce oficiază slujba, un fulger cade de sus şi aprinde vata. Ierarhul o ia cu mâinile şi o împarte credincioşilor fără ca ea să-l ardă. Ulterior flacăra îşi capătă proprietățile normale.

Duşmanii creştinismului, în primul rând iudeii, care nu l-au acceptat pa Iisus ca Mesia cel proorocit şi aşteptat de ei. răstignindu-L, şi mai apoi ateii şi libercugetătorii s-au străduit să demonstreze că este vorba de o înşelăciune. În consecință, au cercetat în amănunt piatra şi întreg Mormântul, au făcut analiza chimică a vatei care se aprinde, au căutat să descopere dacă nu există un circuit electric ascuns ce ar provoca aprinderea etc. Toate străduințile lor au rămas zadarnice şi au fost obligați să accepte miracolul. Spre surprinderea mea şi cinstea T.V.R. I, anul acesta, pentru prima oară, în jurul orei 1 din noaptea Învierii, s-a transmis minunea cu ajutorul camerelor de luat vederi. Astfel s-a putut viziona căderea fulgerului, aprinderea vatei şi momentul când ierarhul grec ce slujea a cuprins-o cu ambele mâini şi a împărțit-o celor din preajma sa, fără ca acesta să-l ardă. În felul acesta orice contestate a necredincioşilor nu are nici o şansă de a fi crezută. Iisus Dumnezeu şi Om, în fiecare an, în noaptea când a biruit moartea, şi ne-a răscumpărat păcatul originar, ne aminteşte de existența lui Dumnezeu – Tatăl, noi având obligația să-i urmăm calea şi poruncile.

Pe plan mondial se duce o luptă acerbă contra credinței creştine şi rezultatele se fac din ce în ce mai simțite. Lumea, cu mici excepții, se îndepărtează de adevărata trăire creştină şi urmările se evidențiază în statele creştine. Poporul Român, creştin încă de la naşterea sa, are cea mai mare încredere în Biserica Ortodoxă (peste 90%) şi această încredere ar putea determina o atitudine salvatoare pentru Neamul Românesc atât de greu încercat. Din nefericire trăirea creştină este mai mult formală şi nu în Duhul Mântuitorului. Mai mult, Bisericii Ortodoxe îi revine rolul primordial în a convinge şi determina, prin exemplul clerului său, pe credincioşi să meargă pe calea cea dreaptă. Din păcate acest deziderat este departe de a se realiza. Sunt destui preoți, care prin comportamentul lor smintesc în credință. pe mulți şi de multe ori, prin faptele lor, Îl răstignesc pe Iisus Hristos. În felul acesta dau apă la moară numeroaselor secte finanțate de către duşmanii creştinismului, secte ce acaparează un număr tot mai mare de dreptcredincioşi.

Profitând de imensa încredere pe care românii o au în Biserică, politicianiştii noştri mimează că ar fi creştini trăitori în Duh, făcând din sentimentul religios un mijloc de a înşela electoratul şi a acapara voturi în plus. Nimeni nu poate să mă convingă de contrariu şi voi da doar două exemple grăitoare. Nu pot crede că d-l Ion Iliescu, liber-cugetător cum el însuşi s-a caracterizat, sau d-l Petre Roman, care de cele mai multe ori când apare în faşa camerelor de luat vederi, are în spate icoana Maicii Domnului, că ar fi mari credincioşi, înclinându-se cucernic cu ocazia unor manifestări cu caracter religios.

Dacă într-adevăr cei ce au responsabilități politice majore ar fi creştini în fond şi nu în formă, societatea românească ar cunoaşte un climat de dragoste frățească din partea conducătorilor; ar dispărea abuzurile, nedreptățile, fărădelegile prin exemplul dat de ei înşişi. Din nefericire, suntem departe de acest ideal.

Doamne, iartă fărădelegile noastre şi nu ne pierde asemeni Sodomei şi Gomorei!

Aristide Lefa

ROADELE FOAMEI LA AIUD

Regimul penitenciar nu a însemnat niciodată şi nicăieri regim de refacere fizică, raţia alimentară fiind de la început gândită ca un mijloc suplimentar de "corecţie" a deţinutului. Iar ceea ce se atribuia iniţial era ajustat în mai multe rânduri la diferite eşaloane, încât în final conţinutul practic, material, din gamela deţinutului politic era sub orice limită imaginabilă.

În primăvara anului 1952 cei peste 3000 deţinuţi din Aiud, inclusiv cei care lucram în fabrică în schimburi de câte 12 ore şi cu norme în continuă creştere, primeam efectiv până la maximum 1000 calorii pe zi. Cei care lucram primeam masa de dimineaţă la intrarea în tură, adică la ora 6, apoi la prânz pe la ora 13, iar seara, la ora 18, primeam cafeaua. Intram în fabrică circa 600 deţinuţi într-un schimb. Desigur că masa noastră era puţin mai consistentă decât a acelora care nu erau scoşi la muncă. Teoretic noi eram plătiţi pentru ceea ce produceam şi o parte din venituri se aloca pentru îmbunătăţirea hranei noastre şi chiar a celor care nu munceau. Totul era mai mult simbolic, rămas în scripte, căci iată ce am primit timp de 6 luni: dimineaţa o ciorbă de murături şi ardei iuţi, săracă, fără urme de grăsime ori de arpacaş sau cartofi în ea; mulţi nu o suportau iar cei cu probleme gastrice, hepatice o evitau total. Pâinea era, sau trebuia să fie, de 500 de grame dar cel mai adesea avea între 3-400 de grame. La prânz ni se dădea o ciorbă de praf de cartofi, care nu conţinea mai mult de trei linguri de reziduuri pentru raţia dintr-o gamelă, restul, o apă săracă, călâie şi zoioasă. În plus, un turtoi, celebrul turtoi pe care l-au mâncat sute de întemniţaţi. Cântărea cam 3-400 de grame şi cădea greu şi bine în stomacurile noastre hămesite, minţindu-ne foamea pentru 3-4 ore. Seara, la orele 18, primeam 200 de grame de apă neagră, fără gust, fără miros, zisă cafea şi circa 30-50 de grame de pâine mânjită slab cu marmeladă de morcovi.

Practic, forţa noastră de muncă era întreţinută de pâine şi turtoi.

E uşor de închipuit efectul unui atare regim. Hemoptiziile se înmulţeau şi se accentuau. Edemele caşectice tot mai frecvente, crampele musculare, lipotimiile datorate scăderii de zahăr în sânge, şi ele tot mai dese.

Cei mai vârstnici şi bolnavi au dat atunci un mare număr de jertfe.

Situaţia din Aiud este în deobşte cunoscută şi nu are nimic deosebit în ea, alte locuri de detenţie cunoscând episoade identice sau chiar mai tragice, aşa cum cunoscuse Aiudul şi în anul marii foamete din anul 1947. De aceea nimic nu este nou în cele relatate până acum şi însemnările de faţă ar putea lăsa impresia de ceva nesemnificativ, dacă nu am face o incursiune în evoluţia interioară, am zice spirituală, a unora dintre deţinuţi, cauzată de acea situaţie limită. Poziţia interioară a fiecăruia era biciuită acolo de întrebări grele, fundamentale, pe care unii nu şi le puseseră poate niciodată mai înainte.

Pentru supravieţuire se consuma orice ar fi putut ajuta: frunzele de muşeţel sau troscut erau apreciate ca mărar sau pătrunjel care, mărunţit era presărat peste ciorbă; firele de iarbă erau mestecate îndelung, salivate copios, ca să neutralizeze sucurile gastrice care parcă strigau agitate în stomac. Oamenii scoşi la corvoadă, la bucătărie consumau cartofii cruzi pentru a avea un balast în stomac şi în iluzia că furnizează calorii pentru supravieţuire, în pofida sfaturilor date de medicii deţinuţi care contraindicau consumarea cartofilor ca atare. Cei care mai aveau cât de cât "noroc" în gamelă, sau un ciot de pâine ceva mai mare, erau priviţi cu invidie sau chiar cu ură de către cei mai puţin norocoşi.

Dar dincolo de aceste manifestări primare, expresia instinctului de conservare suprasolicitat erau întrebările dure, de neiertat, care persecutau pe cei care încă mai gândeau.

Aceste întrebări au determinat apostazieri zgomotoase şi convertiri sublime.

Un exemplu al acestor dureroase procese interioare îl ilustrează întâmplarea relatată în cele ce urmează:

Mavrocordat – Brătianu – Hurmuzescu. Trei nume de rezonanţă în istoria României moderne. Trei exponenţi ai acestor familii care au dat voievozi, umanişti, politicieni cinstiţi şi oameni de ştiinţă reputaţi.

Aflaţi la vârsta deplinei afirmări cei trei se găseau la Aiud sub incidenţa unor legi dure şi discriminatorii.

Acum suportau la rând cu miile de condamnaţi rigorile regimului de înfometare.

Într-una din dimineţi, după ce sorbiserăm supa de ardei iuţi şi aşteptam încolonarea pentru întrarea în fabrică, cei trei, în urma unui evident consens mi s-au alăturat şi au deschis următorul dialog reprodus acum aici, dacă nu în litera sa cel puţin în spiritul său absolut real:

- Dragă domnule, ştim că ai pregătire de specialitate şi, în plus, ai preocupări religioase. Ne cunoaştem de un an de zile. Vrem să te întrebăm ceva: ce ai mâncat azi?

- Ciorbă de murături şi ardei iuţi.

- Şi ieri? ... şi alaltăieri? ...

- ?!

- Şi în ultimele luni? Noi am făcut socoteala că de la arestarea noastră până azi trebuia să fim morţi de şase ori şi jumătate, poate chiar de şapte ori. Dumneata cunoşti foarte bine fiziologia şi afirmaţiile privitoare la metabolism, la metabolismul bazal şi celelalte, adică la nevoile energetice. Ştii câte calorii primim noi pe zi?

- Până în o mie.

- Şi nevoile sunt de aproape două mii, dacă stai culcat, cu faţa în sus şi nu faci nimic. Iar noi muncim, iată dumneata lucrezi la forjă. Cum poţi munci?

- Da! Sunt momente când nu mai pot ridica barosul ca să lovesc fierul pus pe nicovală. Nu am crampe, dar parcă mi se taie nervul, sau tendoanele muşchilor, şi braţul îmi cade jos. Câte neplăceri am eu cu şeful meu de nicovală pe chestia asta...

- În mod normal trebuia să ne vezi pe toţi întinşi pe jos şi numărul morţilor să fie colosal. Câţi mor pe zi? Dumneata te mai duci la spital. Ce e pe acolo?

- În cele două ore cât stau eu sunt aduşi zilnic pe targă doi, trei, cu edeme caşectice, abia respirând, cu privirea dusă. Dar ştiu că alţii mor în celulă, şi nu mai ajung în spital, ci direct la morgă. Nu ştiu câţi să fie.

- În orice caz mult mai puţini, decât ar fi normal, după fiziologia aia a dumitale.

- A lui Claude Bernard.

- Da, a lui şi a celorlalţi, a nutriţioniştilor. Ascultă, dacă mai ieşi vreodată de aici, să scrii o nouă fiziologie, cea a deţinutului. Cei care au lucrat fiziologia aceea din cărţi, pe care o ştim toţi, ăia n-au fost în puşcărie. Multe sunt deandoaselea azi.

- Bun.

- Dar uite de ce te-am întâmpinat pe dumneata. Ştii ceva? Noi am ajuns să credem în Dumnezeu. Stai, ai răbdare, ne-am adus aminte ce scrie acolo undeva, în Biblie, în Evanghelii, în fine, scrie acolo că "nu numai cu pâine trăieşte omul". Acum noi vedem pe pielea noastră şi a altora că lucrul ăsta trebuie să fie adevărat.

- Abia acum?! Slavă Domnului! Deci a trebuit să fiţi închişi, să vă daţi seama ce e aia comunism, ce-s ăia comuniştii, ca să afirmaţi că există Dumnezeu. Dacă n-aţi fi trecut pe aici, l-aţi fi negat în continuare.

- Ei, lasă, ştim că acum atuul e la dumneata. Iată ce credem noi: dincolo de calorii per kilogram, pe oră, de nevoi

(cont. pag. 4)

(cont. pag. 3)

energetice, de tabele savante, în sfârşit, dincolo de toate astea, de materia asta mizerabilă, trebuie că există undeva în noi, un focar, o staţie energetică ascunsă, de altă esenţă decât carbon, hidrogen, oxigen şi azot, şi sulf, şi celelalte, fier, calciu, ei, dincolo de toate astea trebuie, suntem obligaţi să admitem existenţa acestui nucleu energetic nematerial, şi care e latent aşa în noi, care intră în acţiune şi începe să emită o energie suplimentară care ne întreţine la nevoie. Sunt, probabil, şi alte sisteme de felul ăsta în natură, şi inclusiv în noi, şi care se manifestă în condiţii speciale.

- Altminteri ar fi...

- Altminteri eram de mult timp morţi, şi dumneata şi noi. Ţi-am spus-o, de vreo şase, şapte ori.

- Şi?... şi?...

- Şi acest focar imaterial este sufletul.

- Suflet au şi animalele. Un astfel de suflet aţi descoperit?

- Nu, nu suflet din ăla.

- Atunci poate, duh.

- Duh, spirit, aşa! Altceva decât suflet, dar asta-i altă discuţie. Sufletul ăsta la care ne referim noi, iată-l, el ne ţine pe toţi ăştia. Şi ce e mai important este că trebuie să admitem şi ori - ginea lui. De unde e? Cine l-a creat? Iată, noi am ajuns să credem în Dumnezeu.

- E splendid.

- Şi ni se pare că este o descoperire extraordinară.

- O, de-ar ţine... De-ar ţine şi afară.

- Şi... noi am vrea să ne detaliezi fenomenul ăsta, să discută despre realitatea asta. Ştim că dumneata ai avut şi afară relaţii cu un anumit cerc de studii la Antim, nu ştiu cum se numea...

- "Rugul aprins al Maicii Domnului".

- ...Ne poţi ajuta?

- Da... trebuie bătut fierul cât e cald. Dar să ştiţi că pentru nivelul dumneavoastră eu nu sunt pregătit. Nu vă uitaţi aşa! Ştiu ce vă trebuie: un teolog doct şi în acelaşi timp un trăitor autentic.

- Ei, asta e!

- Nu ştiu cât sunteţi de receptivi; cât vă e inima de deschisă; revelaţia pe care aţi avut-o poate fi fructificată numai dacă într-un fel aţi devenit ca nişte prunci, înţelegeţi ce vreau să spun. Adică fără prejudecăţi, fără stilul vechi de a gândi deprins pe acolo pe unde aţi studiat, şi prin societăţile din care aţi făcut parte, şi unde aţi şi avut anumite răspunderi... anumite grade... să nu vă supăraţi...

- Domnule, ne ajuţi sau nu? Ai omul?

- Ei bine, îl am! Iată, am să vorbesc cu un preot instruit şi om de caracter deosebit. Bine-ar fi să rodească toată treaba asta. Să nu fi fost doar ceva de conjunctură... un vânticel care s-a dus. Am vorbit cu distinsul preot şi exemplar camarad Ştefan Marcu din Vrancea, care a primit cu bucurie invitaţia.

Nu importă acum aici ce s-a realizat cu cei trei reprezentanţi ai aristocraţiei româneşti. Nu e cazul să ne desfăşurăm în pagini patetice cu iz hagiografic sau în consideraţii sarcastice, pline de scepticism. Viaţa ne-a despărţit, apoi moartea. Rând pe rând şi cei trei, şi preotul căruia îi încredinţasem s-au dus. Regimul de zarcă, de izolare extremă, ne separase încă de atunci, curând după discuţia aceea.

Ceea ce vor să puncteze notele de faţă este experienţa intimă pe care au trăit-o în condiţii extreme nişte intelectuali şcoliţi, rafinaţi, multă vreme evoluând departe de realităţile româneşti, dar mai ales de realităţile spirituale, şi care, ajunşi la Aiud, aflându-se la marginea vieţii, ridicaseră ochii spre cer, de unde, iată, un prim răspuns le şi venise. Şi nu au fost singurii.

N.Nicolau

ÎN LIVADA CU CAIŞI

Începuse să se desprimăvăreze. Soarele parcă se mai apropiase de noi, cei înfrigurați și chinuiți din Noua-Culme. Se mai încălzeau bietele oase, că frigul iernii dobrogene ne amorțise de tot. Sfârșiți de crivățul pustiitor, mai prindeam putere când razele soarelui ne învăluiau. Ca gâzele pământului prindeam viață, visând la mai bine. Schelete fiind, arătând ca niște stafii, ne încleștam în disperare, de viață, de dorul de a trăi, de a supraviețui. Rugându-ne voiam să biruim, trăindu-ne viața cât ne-a fost dată de Sus. Și-am trăit. Tăvălugul roșu trecuse din nou peste poporul nostru. De-a valma, tinerii și bătrânii țării au umplut închisorile și lagărele. Li s-a părut lor c-au mai rămas liberi, dintre cei mai buni români.

După ce terminasem lucrul la via Nazarcea, am trecut la livada de caiși. Era ceva mai departe decât via, tot la Nazarcea, în cadrul fermei de stat. Începuse tăiatul pomilor de uscături. Colțul ierbii înviat, ne îmbia la lucru și, deși eram în lagărul morții, ne trezea la viață. Închideam pentru o clipă ochii și ne credeam liberi. Omenescul din noi își cerea dreptul său – libertatea de a trăi, de a gândi, de a realiza.

Pentru lucrul din livadă am fost scoși mai mulți oameni din lagăr. Erau zile când veneam cu remorca la lucru. De cele mai multe ori veneam pe jos, tot încolonați și ținându-ne de braț. Soldații care ne încadrau erau cu ochii pe noi și cu degetul pe trăgaciul pistolului mitralieră. În urma noastră veneau gardienii, dulăii noștri. Eram robi și nu aveam dreptul la cuvânt. Trebuia numai să silnicim în muncă.

Livada era așezată tot în dreapta șoselei cum mergeam la Nazarcea. De la șosea urcam o pantă lină până la culme, unde erau clădirile administrației; acolo, livada se desfășura pe o altă pantă lină în jos, spre apus, cu mici porțiuni de teren drept. În fața ochilor, mulțimea de caiși apăreau ca un colț de rai. De la magazia de unelte se formau echipele de lucru, din câte doi deținuți. Fiecare echipă avea o scară dublă, un fierăstrău de mână și două foarfeci de curățat pomii. Cu cele necesare la noi, ne desfășuram în livadă. Eu eram cu Ioan V. Georgescu. Împreună lucrând și povestind, nu știam cum trece timpul. Ne deplasam pe covorul verde de iarbă, de la cais la cais, curățindu-i de uscături și făcând tăierile de rod. De cele mai multe ori a fost timp frumos. În această livadă cu caiși am avut și clipe de fericire. Adesea se realizau, în zvârcolirile de iad din lagărul morții, Noua-Culme și acele clipe pe care N. Steinhardt le numea clipe de fericire. Cu Ioan V. Georgescu am trăit aceste clipe. Îl ascultam cum îmi povestea și trăiam din plin cele auzite. Din când în când, mai găseam câte o caisă uscată, înțepenită pe câte-o ramură. O luam și o spărgeam, mâncând sâmburele. Era amărui, cu gust de migdală. Flămânzi fiind ni se păreau deosebit de gustoși. Și așa povestind, ne mișcam de la pom la pom, uitând de noi. În povestirile lui, I. V. Georgescu avea grijă să-mi destăinuiască și lucruri deosebite, probleme de cultură, de istorie în special, și mai ales din viața Mișcării Legionare. Din mărturisirile lui am înțeles că fusese ucenicul lui Nae Ionescu. Prin el cunoscuse pe Corneliu Zelea Codreanu.

Într-o zi, cu mult soare și liniște în văzduh, printre caișii treziți la viață, îmi spune:

- "Măi Tase, să fii acum atent la mine. Îți voi reproduce o discuție între Corneliu Zelea Codreanu și prof. Nae Ionescu din vara anului 1937 la București. Pentru mine este de o mare importanță. Din acest dialog se conturează personalitatea lui Corneliu Zelea

(cont. pag. 5)

(cont. pag. 4)

Codreanu. Este ca o finisare la sculptura unui mare om politic şi reformator. Cândva, peste timp, tu ai să te opreşti asupra celor ce-ţi voi spune eu şi ai să cugeţi vreme îndelungată asupra lor.

Într-o bună zi din vara anului 1937, Căpitanul îl întâlneşte pe prof. Nae Ionescu şi-l antrenează la o discuţie:

- "Domnule Profesor, aş vrea să stăm mai mult de vorbă asupra unei probleme care mă preocupă de multă vreme. Doresc să-mi găsiţi un text biblic, o dezlegare din învăţătura creştină prin care să-mi permită să declanşez o revoluţie armată pentru a cuceri puterea de stat în România. Acum când suntem un milion de membri cu simpatizanţi cu tot, eu aş putea în 24 ore să iau această putere. Suntem o mişcare de mase, cea mai puternică la ora actuală. Asta este o realitate. Dar, fără voia lui Dumnezeu nu se poate."

- "Căpitane, îmi cereţi un lucru extrem de greu. Mă voi strădui să găsesc acest lucru, dar nu vă promit nimic."

După un numit timp, mai bine de o lună, profesorul Nae Ionescu vine la Căpitan şi-i spune:

- "Căpitane, nu am găsit nici un text din Sfânta Scriptură în legătură cu ceea ce mi-aţi cerut. Eu nu cred că cineva va putea găsi aşa ceva."

La cele auzite de la Nae Ionescu, Corneliu Zelea Codreanu, senin la faţă şi parcă luminat, a continuat discuţia cu Profesorul. Lega vorbele rar şi apăsat, într-un calm desăvârşit. Acela era sinele lui. Era inspirat. La acea oră, a anului 1937, spre sfârşit de vară, Corneliu Zelea Codreanu era exponentul neamului românesc. El era "CĂPITANUL" poporului român.

- "Vedeţi, Domnule profesor, pe umerii noştri, ai Mişcării Legionare apasă sarcina pe care ne-am luat-o la Icoană în faţa lui Dumnezeu, de a apăra şi promova fiinţa neamului românesc. Trebuie să dovedim lumii că şi poporul român, în mijlocul celorlalte popoare, are de îndeplinit o misiune de la Dumnezeu. Noi am declanşat o revoluţie spirituală, care trebuie dusă la îndeplinire. Să luăm asupra noastră păcatele neamului, ducându-l pe calea mântuirii. Începutul l-a făcut Moţa şi Marin, prin jertfa lor, murind pentru Hristos într-o ţară Romano-Catolică-Spania.

Noi trebuie să mergem pe drumul convingerilor, fără violenţă."

- "Aşa s-a încheiat dialogul între Corneliu Zelea Codreanu şi Nae Ionescu. Eu de atunci, de când Nae Ionescu mi-a împărtăşit cele discutate cu Căpitanul, am căutat şi eu acest text biblic. În Rusia cât am stat la polul nord, timp de aproape 11 ani, l-am căutat neîncetat. N-am reuşit să-l găsesc.

Căpitanul a fost inspirat când a plecat pe drumul revoluţiei spirituale. N-a fost pentru Violenţă."

De-abia atunci, în livada cu caişi, când I. V. Georgescu îşi încheie şirul destăinuirilor, mi-am dat seama de adevărata personalitate a Căpitanului. Acum când scriu aceste lucruri, mă duce gândul, ca teolog, la dialogul început între Biserica Ortodoxă şi cea Romano-Catolică, în privinţa unirii, începând cu mai bine de 14 ani. Ion Moţa şi Vasile Marin, prin jertfa lor pentru Hristos, au făcut primul pas în împăcarea şi unirea celor două mari biserici. Cândva acest lucru va fi o piatră de temelie la unirea întru Hristos a Bisericii Ortodoxe şi Romano-Catolice.

Ca încheiere, ţin să amintesc pe această cale D-lui Francisco Veiga, din păcate spaniol, că în lucrarea: "Istoria Gărzii de Fier – 1919-1941" comite, cu bună ştiinţă, un fals în istorie.

Iată ce susţin la pag. 325 din cartea citată mai sus: - "Însă Codreanu nu a avut niciodată capacitatea de a manevra, de care dispunea Ducele, care în 1922, a jucat cu succes atât rolul de revoluţionar, cât şi pe cel de politician respectabil; nu a făcut nici figură de gamblăr în stil mare, ca Hitler, care stăpânea tehnica ameninţării calculate".

În realitate, Corneliu Zelea Codreanu, la vremea când putea să dea o lovitură de stat în România – 1937-1938, îl depăşise ca om politic şi pe Musolini şi pe Hitler. El a mers pe drumul Bisericii lui Hristos – aşa cum reiese şi din dialogul avut cu Nae Ionescu.

Timpul a dovedit-o. Ceea ce a realizat atât Musolini cât şi Hitler, azi sunt numai de domeniul istoriei. Corneliu Zelea Codreanu însă se profilează tot mai mult la orizont ca un mare vizionar şi om politic.

A fost un mare român.

Profesor Atanasie Berzescu

Mitraliorul de la PIETRELE ALBE

Şi a fost ca-n istorie să se audă vuietul luptei lor, de la PIETRELE-ALBE pe vecie, în lupta de rezistenţă a neamului românesc întru apărarea credinţei împotriva comunismului.

Ion Berda Berzescu, ultimul supravieţuitor al grupului – Spiru Blănaru -, încheie acest cuib de eroi şi martiri ai neamului nostru, trecând prin moarte la viaţă.

În ziua de 11 ianuarie 1999, orele 13 şi 30 de minute inima lui a încetat să bată.

Ion Berda-Berzescu s-a născut în comuna Teregova, pe atunci jud. Severin, în ziua de 1 aprilie 1918, dintr-o familie de 10 fraţi, el fiind cel mai mic, tatăl Ion şi mama Elena, ţărani la obârşia lor. A fost crescut în frica lui Dumnezeu şi dragoste de neam şi ţară. A avut două fete, Elena şi Ioana, acum căsătorite şi cu familiile lor în bună pace. Şi el, ca dealtfel, toţi locuitorii din comună, copil fiind în vârstă de 15 ani cunoaşte din vedere pe Horia Sima care, cu un grup de legionari, prin anii 1933-1934, mărşăluind, străbate Banatul în lung şi-n lat, organizând garnizoane legionare întru ridicarea neamului românesc la viaţă. Acceptase lupta împotriva răului, legându-se pentru întreaga viaţă de acest fenomen românesc, Mişcarea Legionară.

Ţin să vă schiţez un mic episod din viaţa lui de militar în termen, cu mai multă relevanţă asupra personalităţii lui de mare luptător.

Era prin 24-25 ianuarie 1941, după lovitura de stat a lui Antonescu. Ion Berda-Berzescu îşi făcea stagiul militar în Ploieşti. Armata pusese stăpânire pe tot oraşul Poliţia împreună cu armata au făcut arestări masive în rândul populaţiei. Printre ei erau mulţi elevi din rândurile Frăţiilor De Cruce. Mulţimea de elevi a fost îngrămădită într-o sală de clasă a unui liceu. În noaptea de 24 spre 25 ianuarie 1941 sala a fost dată în paza caporalului Berzescu. Văzându-se el singur, în puterea nopţii, cu atâţia elevi, săvârşeşte un gest destul de temerar. Elevii fiind speriaţi se cereau mereu la W.C. -ul din curte. Legat de acest fapt, caporalul Berzescu se strecoară tiptil în sala cu arestaţi şi le spune în şoaptă:

- "Măi copii măi, care vreţi să fugiţi acasă veniţi cu mine, unul câte unul". Zis şi făcut. El luase în primire aceşti elevi arestaţi fără nici o înregistrare şi fără număr. Toţi cei care l-au ascultat au scăpat cu bine din ghearele poliţiei şi au fost buni scăpaţi. Cei care n-au avut curajul au rămas şi au făcut mulţi ani de închisoare. Cu unii dintre aceştia s-a întâlnit prin închisori şi mină din timpul comuniştilor.

Terminând şcoala primară, ajunge ca ucenic la un atelier de tâmplărie, devenind un foarte bun tâmplar.

După cel de al doilea război mondial, dându-şi seama de pericolul comunist, împreună cu ceilalţi camarazi ia parte la organizarea rezistenţei din Banat. În 1949 împreună cu fratele lui mai mare Petru ajunge în grupul lui Spiru Blănaru. Aşa se face că fraţii Berda-Berzescu, Petru şi Ion, iau parte la toate luptele împotriva Comunismului.

Făcut-au ei, fraţii şi tot grupul lui Spiru Blănaru, ca-n ziua de 22 februarie 1949, la Pietrele Albe, una dintre cele mai mari bătălii din tot partizanatul românesc, să răsune vuierul gloanţelor în ecoul îngânat, din brad în brad, al nepătrunsei păduri din Semenic.

Securitatea a fost învinsă.

(cont. pag. 6)

(cont. pag. 5)

Parcă şi acum se aude glasul lui Spiru Blănaru strigând lui Ion, care culcat pe burtă, stăpân pe mitralieră, cu ochii țintă la inamic era gata să-i lichideze pe toți.

- "Nu mai trage Ioane, că-i omorâm pe toți. Şi ei sunt tot copiii noştri".

Acum, după atâția ani de zbucium în plin comunism şi din 1989 încoace îmi dau seama de o realitate a lucrurilor, fiind în neocomunism pe mai departe, mergem din răi în mai rău. Parafrazându-l pe Ion Gavrilă Ogoranul pot spune că:

Ei, grupul lui Spiru Blănaru, la Pietrele Albe au putut ucide pe toți securiştii dar n-au vrut, pe când securitatea i-ar fi ucis pe toți partizanii dar n-au putut. Aceasta-i diferența dintre unii şi alții.

La Feneş a fost martorul luptelor şi a vânzării de acolo. După această grea luptă, unde Ion Caraiman cade ucis, atât Ion cât şi fratele lui Petru sunt prinşi de securitate. De aici înainte începe calvarul închisorilor.

La procesul din Timişoara este condamnat la 12 ani muncă grea. Prin lungul şir al închisorilor şi mine trece cu multă demnitate. A fost un erou şi un mare român. A murit şi el cu zâmbetul pe buze crezând în Mişcarea Legionară.

- Ioane, Ioane! vei fi mereu prezent în sufletele noastre. Tu păşeşti în rând cu cei ce au rămas.

Dumnezeu să te odihnească în dragostea Lui!

Atanasie BERZESCU

REZISTENȚA ANTICOMUNISTĂ DIN JUDEȚUL ALBA

Cincizeci de ani de la încleştarea armată de la Cricău şi Mesentea

Încă din epoca romană ținuturile locuite de Daci erau expuse năvălitorilor asiatici. Începând cu anul 106, Romanii stăpânesc şi organizează aceste ținuturi. La anul 275, legiunile romane părăsesc Dacia, lăsând populația în voia soartei. Carpații, cu poienile lor şi cu dealurile împădurite, ce se prelungea până în câmpiile mănoase au constituit spațiul de dezvoltare şi apărare al poporului român, aşezat, din mila Domnului, "în calea tuturor răutăților".

Ultima năvălire a asiaticilor peste ținuturile vechii Dacii s-a petrecut la 23 august 1944. Din greşite calcule politice, poarta Europei a fost deschisă şi sovieticii au pătruns, fără lupte în spațiul carpato-dunărean. Armata sovietică, de-acum "prietenă", primită cu flori la Bucureşti anunță, pe rând, ocuparea Craiovei, Timişoarei, Aradului. Soldații români, care nu au căzut prizonieri la ruşi în zona laşilor au urmărit armata germană, până în Munții Tatra. Cu toate acestea, la pacea de la Paris, din 1946, României nu i s-a recunoscut statutul de cobeligerantă.

În toamna anului 1944, pe teritoriul Germaniei s-a format Guvernul Național Român, sub preşedința Comandantului Horia Sima, precum şi Armata Națională, în refugiu, sun comanda generalului Chirnoagă. Trupe din această armată, formată din voluntari români au şi luptat împotriva sovieticilor pe frontul din Nordul Germaniei. În țară au fost paraşutați zeci de luptători, pregătiți în şcoli speciale de luptă în spatele frontului. Nu a avut loc nici o acțiune de felul acesta, de teama unor repercusiuni asupra populației. În schimb, profesorul Stoicănescu, omul cel mai capabil al Comandantului, împreună cu generalul Avramescu, comandantul trupelor române din Vest pregăteau răsturnarea întregului front sovietic (un 23 august invers). Acțiunea nu a reuşit din cauza unei trădări. Profesorul Stoicănescu şi generalul Avramescu au dispărut pentru totdeauna în gulagul sovietic.

Desigur, toate aceste acțiuni de luptă anticomunistă nu era acte de disperare ale unor oameni abia ieşiți din lagărele de concentrare naziste. Armele secrete germane existau şi se lucra intens la perfecționarea lor. Distrugerea uzinei de apă grea din Norvegia a întârziat fabricarea bombei atomice. Avioanele cu reacție (invenție a inginerului Coandă), nu mai putea fi întrebuințate, din lipsă de petrol românesc. Doar onoarea armatei române a putut fi salvată de către Armata Națională a generalului Chirnoagă şi a atâtor ofițeri care s-au opus ocupației sovietice (citez aici doar Batalionul de paraşutişti a căpitanului Țanțu, care nu şi-a predat, la desființare, armamentul din dotare).

În județul Alba, cel care a organizat rezistența anticomunistă a fost studentul, sublocotenent de rezervă, Popa Ştefan. În aceste zile, de început de martie se împlinesc cincizeci de ani, de când a căzut în luptă cu securitatea, în pădurea Cricăului, alături de camarazii lui, studentul Nicolae Moldovan din Teiuş şi învățătorul Cornel Pascu din Benic. În aceeaşi zi au căzut luptând eroic, până la epuizarea cartuşelor în satul Mesentea, doi camarazi din aceeaşi grupare: Traian Mârza din Galtiu şi Traian Gligor din Livezile.

Gruparea Popa Ştefan avea strânse legături cu "Frontul Apărării Patriei Române", condus de maiorul Nicolae Dabija (Cavaler al Ordinului Mihai Viteazul, decorat cu Crucea de Fier). Şapte luptători au fost prinşi la Muntele Mare: maiorul Nicolae Dabija, studentul Onea Titus, plugarul Rațiu Augustin (din Sărmăşel-Cluj), Scridon Ion (Benic-Alba), Mihălțan Traian, maistru (Teiuş-Alba), Opriță Gheorghe, plugar (Balomir-Alba), Bolfea Silvestru, plugar (Întregalde-Alba). Aceşti luptători de la Muntele Mare au fost condamnați la moarte prin împuşcare, fiind executați la Sibiu, în luna octombrie 1949.

Din gruparea lui Popa Ştefan a mai făcut parte Tiutiu Ionel, croitor din Aiud şi soția sa, Iustina (originari din Ciumbrud), care au fost împuşcați în propria lor casă. Tot atunci a căzut împuşcat de securitate profesorul Iuliu Spaniol şi fratele său Ştefan, un cunoscut sportiv.

Cine a fost Popa Ştefan?—Fiul preotului ortodox din Decea, student la Facultatea de Drept din Cluj. S-a născut în Bucerdea Vinoasă, unde locuia familia lui în anul 1920. Tatăl său era un cunoscut luptător pentru unitatea Neamului, făcând parte din "Partida Națională". Pe linie maternă, Popa Ştefan era descendent a lui Gheorghe Crişan revoluționarul de la 1784. Liceul l-a făcut la Aiud, de unde a fost eliminat în 1938, deoarece făcea parte din Frăția de Cruce a liceului: S-a reînscris la liceul Angelescu din Cluj în 1939. Îşi dă bacalaureatul la Turda în 1941, fiind şi şeful Grupului F.d.C. A făcut Şcoala Militară de Ofițeri de Rezervă la Ploieşti. Fiind cotat ca un foarte bun militar, în timpul războiului este scos de pe linia de front şi trimis ca instructor la Şcoala de Subofițeri de la Pâncota-Arad. După 23 august, conducând un pluton de Vânători de Munte din Aiud capturează la Miraslău pe colonelul conte Esterhazi, comandantul unei unități maghiare. După săptămâni de marşuri forțate, mereu în lupte cu unități germane şi maghiare, în urma unei infecții la picioare este evacuat de pe front şi ajunge într-un spital militar la Bucureşti.

După desconcentrarea din armată, Popa Ştefan se ataşează grupului de legionari paraşutați din Germania, care, împreună cu studenți din Sibiu şi alte elemente legionare din regiune au format o unitate puternică sub conducerea lui Nistor Chioreanu: Grupul Mediaş-Sighişoara, unde se stabilise Comandamentul Ardealului în anul 1945: Cristea Ionel, Secu Şerban, Popa Aurel, Florea Nicolae, Golia Ion, Mija Teofil, Secu Bucur, Maruşca Ioan, Broscuțan Gh. Totoescu, Ursu Aurel... După Întoarcerea facultăților universitare la Cluj, şi centrul activităților de rezistență anticomunistă

(cont. pag. 7)

(cont. pag. 6)

s-a mutat de acolo. Popa Ştefan făcea parte din Grupul Universitar Cluj. După arestările masive din 15 mai 1948 se întoarce în locurile de baştină, unde organizează rezistența anticomunistă din județul Alba. Membrii acestei organizații au fost foarte numeroşi. Sufletul românesc din această regiune se înscrie pe linia tradițională de opoziție la orice opresiune. Comunismul era străin acestui suflet. Elemente comuniste n-au existat decât printre alogeni. Copiii celor care s-au adunat în 1918 la "Bălgrad" au simțit şi de data asta pericolul descompunerii şi al satanizării adus cu tancurile sovietice.

Nici acum, după scurgerea a cinci decenii de dominare comunistă şi guvernare ce se vrea democrată nu se cunosc toți cei care au sprijinit, sau au fost alături de cei care au căzut în lupte, ucişi în închisori, sau târâți prin lagăre de muncă forțată. Nici după evenimentele din 1989 nu şi-au clamat patriotismul, atitudinea adoptată atunci socotind-o firească, o datorie pe care o aveau de îndeplinit față de Neam.

Începând din Uioara de Sus, prin satele din împrejurimile Aiudului, până în Întregalde, foşti soldați în batalioanele de Vânători de Munte îl ştiau pe sublocotenentul Popa Ştefan şi erau gata să i se alăture. În procesul ce s-a judecat la Sibiu au fost implicați sute de români. Asociația Foştilor Deținuți Politici din Alba Iulia deține date asupra a 92 luptători care nu mai erau în viață în momentul destrămării Securității. Menționez doar localitățile din care proveneau aceştia: Aiud, Benic, Bistra, Blaj, Coşlar, Câmpeni, Cricău, Cugir, Ciumbrud, Cetea, Decea, Galtiu, Galda de Jos, Galda de Sus, Gârbova, Ighiu, Întregalde, Livezile, Liorinț, Lupşa, Mesentea, Măhăceni, Meteş, Mihalț, Mogoş, Musca, Obreja, Ocoliş, Poşaga, Segacea, Şibot, Seuşa, Stremț, Tibru, Tăuți, Vingard. Trebuie menționate şi alte localități din care proveneau luptători care au căzut pe teritoriul județului Alba, Târgu-Mureş, Bucureşti, Buzău, Prahova.

Poporul român a fost, în general, refractar comunismului. Cei care s-au pus în slujba năvălitorilor au fost "cei fără Neam şi Dumnezeu" (General Rădescu), unii din vechii poliţişti, membrii "Gărzilor patriotice", în marea lor majoritate străini de Neamul nostru.

A.F.D.P.R.
Popa Aurel

DESPRE JERTFĂ

A vorbi despre jertfă este fără îndoială un lucru pretenţios şi îndrăzneț; aceasta pentru că avem deja discursul eclesiei deosebit de grăitor şi complex, datorat osârdiei Sfinților Părinți. În acelaşi timp mă gândesc că s-ar putea să ne lovim de idei înguste şi mai ales de manifestări zeflemitoare din partea unor tineri cu educație îndoielnică.

Cuvântul ce vi-l aduc în față se doreşte a fi o scurtă mărturisire de credință în legătură cu o anumită jertfă: jertfa în conştiința legionară.

Câți îşi asumă astăzi curajul de a mărturisi ADEVĂRUL? Cine are astăzi forța interioară de a se jertfi pentru Hristos, când viața ne oferă atâtea bunuri materiale? Ne-am obişnuit a fi creştini de mijloc complăcându-ne intr-un trai suficient departe de asceza creştină.

Acum, mai mult ca niciodată, avem nevoie de modele în stare să ne ofere, în primul rând nouă celor tineri, un impuls vital atât de necesar. Şi dacă exemplele vii sunt puține atunci inimile noastre îşi îndreaptă privirile spre înapoi, scrutând istoria, unde se profilează figuri luminoase a căror evocare înseamnă foarte mult pentru noi cei aflați în căutări şi speranțe. Şi astfel vom constata că TRECUTUL neamului românesc este o înlănțuire de suferințe şi jertfe pentru Dumnezeu şi semeni, suferințe şi jertfe care nu au fost mai prejos de cele ale creştinilor din primele veacuri.

Jertfa este o ipostază profundă a sufletului omenesc. Este un act de deschidere şi împlinire prin dăruire. Dacă ținem seamă de o gamă atât de variată de situații, de atâtea contradicții cu care se confruntă spiritul nostru – între dăruire şi egoism – ne apare firesc că jertfa este un fenomen de taină. Modelul cel mai pregnant, cel mai sacrosanct, pentru noi creştinii este jertfa adusă înaintea umanității de către Iisus Hristos, jertfă care a zguduit din temelii lumea veche, apropiindu-ne de Dumnezeu.

Cu siguranță că Ion Moța când a spus: "Jertfa este măsura!"... a intuit exact rostul şi sensul vieții. El s-a jertfit cu un scop bine definit: doborârea Antihristului metamorfozat în comunism, primejdia de moarte a Bisericii. În fața morții el spunea: "Eu aşa am iubit pe Hristos încât am mers fericit la moarte pentru El!" Aceste cuvinte trebuiesc săpate în piatră ca fiind cuvintele unui martir al Crucii. Şi când te gândeşti că acest martir a fost batjocorit de către corifeii şcolii comuniste. În acelaşi timp, ca o mângâiere, părintele D. Stăniloaie spune: "Jertfa acestor doi băieți (Moța şi Marin) are semnificația de ofrandă adusă lui Dumnezeu de poporul român".

Pe acelaşi drum de foc au primit cu seninătate moartea atât Corneliu Codreanu, cât şi Decemvrii şi Nicadorie, asasinați de călăii lui Carol II, la cererea forțelor oculte antiromâneşti şi anticreştine. Au urmat apoi mii de jertfe legionare în prigoanele dezlănțuite de uneltele satanei. Mai ales tineret. La mormântul copilului Gamen, copil ciuruit de gloanțe, ucigaşii au scris: "Aşa vor păți trădătorii de Țară!" batjocorind un suflet curat. Astfel au înțeles jertfa studenții şi muncitorii de atunci. Astfel au suportat torturile, multe vieți fiind curmate (uneori pentru simpla lipire a unui afiş electoral). S-au petrecut lucruri de necrezut care astăzi sunt date uitării, ba chiar contestate.

Toate aceste jertfe ne aduc în minte cuvintele Căpitanului: "Priviți-i drept în ochi pe toți tiranii voştri şi îndurați cu resemnare orice lovitură! Suportați orice chin! Căci jertfa noastră a tuturora va fi temelia de fier a biruinței!"

A venit momentul (şi asta o spunem noi cei tineri, care liberi ne alegem drumul) să readucem în memorie atâtea şi atâtea jertfe sfinte păstrându-le în Biserică. A venit ceasul să ne reîntoarcem la altarele sfintelor taine şi să redescoperim în noi vocația jertfei şi chemarea lui Hristos. Numai astfel vom reînvia!

Cătălin Dumitrescu
an II Teologie

ULTIMUL MEU CUVÂNT DIN EXIL

adresat Fraților Români Creștini de Pretutindeni

Am primit la redacție o revistă editată - în condiții grafice deosebite - la "Biblioteca română SATUL din Brasilia" de către un inimos român bucovinean (D. Paulescu) exilat acolo din anul 1940.

Revista este tipărită la 24 iunie - dată deosebită - în 1997 de către Dl. Dumitru Paulescu fondatorul și directorul Bibliotecii Române de la Universitatea din capitala Braziliei și conține în esența ei Cuvântul de deschidere al unei întruniri publice cu care ocazie Domnia Sa a apărat – după cum spune - cu tot sufletul viața și libertatea lumii creștine și a Neamului românesc.

DRAGII MEI,

Scriu aceste rânduri, cu tot sufletul meu şi le închin lui Dumnezeu. Le adresez, cu drag, tuturor fraților noştri români creştini, stăpânii de veacuri, ai pământului nostru românesc şi strămoşesc, din străvechea noastră Țară – DACIA - , astăzi ROMÂNIA, patria viteazului neam – Getodac – şi a străbunului şi nemuritorului Rege, DECEBAL.

Scriu, aceste cuvinte, ce-mi vibrează inima şi le trimit, fraților noştri deştărați şi răspândiți prin străinele străinătăți, unde au înfruntat şi înfruntă toate greutățile şi primejdiile şi unde mulți s-au stins şi se sting din viață, fără urme.

Înregistrez, aceste rânduri, în gândul că m-aş găsi, din nou, sub Cerul nostru acoperit de nouri negri şi pe pământul nostru românesc, dintre Nistru, Tisa, Dunăre, Marea Neagră şi spre nord-Ceremuşul.

Fraților,

Cel, ce vă scrie aceste cuvinte, este un fiu pribeag al munților Carpați, acel zid de apărare şi de neîntrecute privelişti pitoreşti, zidul de apărare şi Lumină al Creştinătății, cari au stat, de mii de ani nemişcați, ca o Cetate nebiruită, în calea tuturor năvălirilor barbare, de la începutul omenirii şi de zidurile acestei cetăți eterne, s-au sfărâmat şi se vor sfărâma mereu, toate amenințările şi furtunile duşmane, toate împotrivirile satanice şi cruzimea păgânilor, de oriunde şi oricând, se vor revărsa, turbate de ură, asupra Europei, continentul culturii şi civilizației universale şi a lumii creştine.

Carpații, datează de la începuturile şi frământările, îngrozitoare, din epoca formării geologice şi antropologice ale planetelor şi Universului.

Între stâncile Carpaților, la adăpostul şi umbra copacilor, brazilor şi stejarilor şi în freamătul codrilor seculari, s-a născut, s-a adăpostit, a luptat şi a trăit. Neamul nostru, de la începuturile vieții sale şi până în prezent, înfruntând toate greutățile, primejdiile şi riscurile vieții primitive, din istoria omenirii. Însemnăm, cu durere, în sufletul nostru şi în aceste pagini, momentele dramatice şi anii negri de suferințe, de sub jugul şi prigoana păgânilor, teroarea şi uciderea conducătorilor neamului nostru românesc, a familiilor noastre şi a populației româneşti, şi cu incendierea satelor, oraşelor şi bisericilor, maltratarea sălbatică a personalului din mănăstiri şi instituțiile noastre religioase, publice şi culturale.

Ura sălbatecă, cruzimea păgânilor şi groaza, căzute ca un cutremur, asupra Țării noastre, a început în acest secol, care se stinge, în nefericitul an, 1940, când din inima Moscovei, ca din fundul iadului, într-o cumplită invazie, se revărsau peste satele noastre, oraşele şi plaiurile noastre româneşti, unde ne-am născut, potopul ucigător, hoardele de tancuri sovietice, ale comunismului distrugător de neamuri, îngrozind toată Europa şi lumea creştină.

În aceste zile, ale iadului pe pământ, osândiții locuitori români creştini din Transnistria şi Basarabia, din nordul Bucovinei, cari au reuşit să se refugieze în grabă, spre Sudul Europei, au scăpat de groaza păgânilor, iar noi, locuitorii din satul românesc şi arcăşesc, VOLOCA, şi alte sate învecinate, aproape de Cozmin şi Cernăuți, capitala Bucovinei, ne-am refugiat spre munți, ca să ne adăpostim pe la frații noştri din Transilvania şi pe la familiile noastre cunoscute, printre cari, familia Banea, Iancu, Branea, Bideanu, Gheorghiu etc. şi prin satele Vurpăr, oraşul Vatra Dornei şi în comuna Dorna, la familia Cozan şi la Şcoala primară din Cozăneşti, la familia directorului şcolar, Dl. Vasile Vasiliu, luptător naționalist, scriitor şi poet dornean.

Dragii noştri frați români creştini,

Vă trimit aceste gânduri şi mărturisiri, venite ca de la un frate al vostru, prigonit, arestat şi purtat de prigonitorii Neamului Românesc, prin lagăre şi închisori şi izgonit de păgâni din Țara noastră şi din satul nostru, în care m-am născut, în anul 1907, în nordul Bucovinei, plaiurile din Nordul Moldovei lui Ştefan ce Mare şi sfânt. – Vă scriu, astăzi, din această lume creştină, după 57 de ani, de când rătăcesc, ca printr-un nesfârşit pustiu, departe de familie şi neamul meu românesc, departe de scumpa noastră Patrie.

Vă scriu această ultimă epistolă frățească din pribegie, cu ruga mea cea către, Bunul Dumnezeu, Părintele Universului şi al Veşniciei, rugându-L, să primească rugăciunile noastre, suferințele şi sacrificiile lumii creştine şi a Neamului nostru românesc, luminând sufletul omenirii, cu Darul său divin, spre înfrățirea tuturor neamurilor, de pe pământ, ca să trăiască, în înțelegere şi armonie, sub Stindardul Păcii Universale.

Te rugăm, Doamne, Dumnezeul nostru,

nu ne lăsa, pe noi pribegii, să ne stingem împrăştiați printre străini şi să nu se mai ştie nimic, de noi şi de numele nostru, românesc şi creştinesc.

Ajută-ne, Mântuitorul nostru, IISUSE HRISTOASE, acum în pragul împlinirii celor 2000 de ani, de la sfânta Ta naştere, să ne întoarcem de pe drumurile străine în Țara noastră şi desprinde-ne de aceste țărmuri îndepărtate, deschizându-ne drumul, către Cerul şi pământul, pe care ne-ai dăruit, Lumina vieții.

Ajută-ne, să aducem cu noi în România, sfintele icoane, cărțile sfinte, ştiințifice şi literare şi toate bunurile – Bibliotecii Române – SATUL -, pe care am înființat-o, cu Voia Ta, în Brazilia, în ziua de 10 decembrie 1952, ziua Studenților române şi s-o transferăm, spre binele şi folosul Neamului nostru şi al Țării Româneşti.

Vă mărturisesc, frații mei români creştini de pretutindeni, că eu sunt unul din frații voştri, izgonit din Țara noastră şi deşi, în speranță, că sunt dezrădăcinat numai temporar, din Patria noastră, pribegesc din nefericire, de atâția ani. Însă, deşi încercuit de multe necazuri şi departe

(cont. pag. 9)

PERMANENȚE

SUPLIMENT

UN OM AL ISTORIEI: GHEORGHE (GEORGE) MANU

Timp de o jumătate de secol numele lui Gheorghe Manu a fost acoperit de cea mai adâncă tăcere. Adeverind astfel, o dată în plus, viziunea lui Orwell:
"Posteritatea nu va auzi niciodată vorbindu-se de tine. Din tine nu va rămâne nimic, nici măcar un nume într-un registru, sau o amintire într-un creier viu. Nu vei fi existat vreodată."(George Orwell, «1984»)

1. Familia

Orice prezentare biografică a lui Gheorghe Manu începe cu notarea faptului că descinde dintr-o familie ilustră. Dacă nu se insistă însă în mod deosebit asupra detaliilor genealogice este dintr-o "democratică" prejudecată, bine susținută dealtfel de statistica realității. Nu este totuși exclus ca, în cazul de față, "arhondologia" să nu fie cu totul gratuită și nelalocul ei.

Încercând să recompunem din frânturi de informație copleșitoarea sa personalitate, ne-am întrebat adesea care au putut fi resorturile intransigenței și supremei sale rezistențe morale. Nici inteligența, nici erudiția sa – excepționale ambele, așa cum atestă toți cei care l-au cunoscut – nu oferă, ele singure, o explicație. Valorile pentru care a trăit și murit tragic Gh. Manu trebuie să fi avut cu totul alte rădăcini. Și nu este exclus ca printre ele să nu fi fost lipsită de importanță conștiința că se trăgea din spița domnitorului *Constantin Brâncoveanu*. Este o ipoteză.

Ceea ce știm cu certitudine este că, atunci când, după inimaginabile torturi fizice și morale și nesfârșiți ani de izolare în sinistrele celule ale Aiudului, i s-a oferit salvarea în schimbul unui gest de abdicare, el a ales, în deplină luciditate, moartea. În dezbaterea sa interioară în acele momente de cumpănă, paralela cu destinul ilustrului său strămbun i-a fost probabil prezentă și, în afară de responsabilitatea față de eul său moral, pentru asumarea condiției eroice, trebuie să fi pledat și imaginea voievodului martir, al cărui descendent era.

Conform tradiției, boierii *Manu* descind dintr-o veche familie genoveză (Manno) stabilită la *Constantinopol* spre sfârșitul veacului al XIV-lea. După căderea Bizanțului, membrii ei – ca și cei ai altor familii fanariote (Rosetti, Caragea) – sunt înalți demnitari ai *Patriarhiei* din Constantinopol.

Primul Manu (Manno) atestat în arhivele Patriarhiei este *George*, născut în 1570. Fiul lui, *Manoil* (1610-1699), "mare eclesiarh", este unul din fondatorii *Academiei* grecești din Constantinopol, important focar cultural al întregului Orient ortodox. Printre descendenții lui, un mare dragoman al Porții (un fel de secretar de stat pentru afaceri externe), un mare dragoman al flotei otomane și, înaintea acestora, *Manoil Manu* (1670-1745), mare logofăt al Patriarhiei și totodată, reprezentant (capuchehaia) al domnitorului *Constantin Mavrocordat* la *Înalta Poartă*. Probabil prin această legătură, ajunge în Țara Românească fiul său *Mihail* (1695-1754).

Urmașii lui vor ocupa aici înalte dregătorii și se vor înrudi prin alianță cu mariel familii autohtone (Bălăceanu. Balș, Filipescu, Florescu, Golescu, Grădișteanu, Greceanu, Cretzulescu, Văcărescu, ș.a.) și împământenite (Cantacuzino, Caragea, Ghica, Ipsilanti, Mavrogheni, Moruzzi, Rosetti, Sturdza, Sutzu).

Până la sfârșitul secolului XIX, familia va număra: un mare ban, patru mari vornici, cinci mari logofeți, patru mari postelnici, trei mari hatmani. Dintre acești boieri veliți, trebuie să-l menționăm pe marele vornic și caimacan (locțiitor domnesc), *Mihail Manu* (1762-1838). În pofida originii familiei sale, el este, alături de frații Dinicu și Iordache Golescu și de "pământenii", Câmpineanu, Filipescu și Văcărescu, unul dintre boierii care pregătesc mișcarea antifanariotă a lui Tudor Vladimirescu. Soția lui este *Smaranda Văcărescu*, a cărei bunică, *Safta* (căsătorită *Kretzulescu*), este fiica domnitorului *Constantin Brâncoveanu*.

Nepotul marelui vornic Mihail Manu și al Smarandei este generalul *George Manu* (1833-1911), comandant de divizie în războiul de independență și personalitate marcantă a Partidului Conservator. Ministru de război în guvernul Th. Rosetti – Lascăr Catargiu, el devine prim-ministru în anii 1889-1891.

Fiul lui, *Ioan Manu* (*1872), este tatăl lui Gheorghe Manu.

Pe linie maternă, Gheorghe Manu se trage din "ramura Șerban-Vodă" a familiei Cantacuzino (*1877), fiica unuia dintre primii industriași români, inginerul *Iancu Cantacuzino* (1847-1911), constructorul căii ferate București-Predeal și fondatorul primei fabrici de ciment din România.

Este de notat faptul că unul dintre frații Zettei Manu era generalul *George (Zizi) Cantacuzino-Grănicerul* (1869-1937), viitorul președinte al partidului "Totul pentru Țară", ceea ce nu va fi fără urmări în opțiunea politică a nepotului său.

2. Gheorghe Manu, fizician

Gh. Manu s-a născut la 13 feb. 1903 în București, ca primul dintre copiii magistratului (Consilier la Curtea de Casație) *Ioan Manu*. Va mai avea un frate și două surori.

Școala a urmat-o ca elev particular, cu excepția ultimelor două clase de liceu, absolvite în Franța, la *Nancy*.

După studiile la Facultatea de Științe a Universității din București, și-a luat licența – atât în *fizico-chimie* cât și în *matematică* – în 1925. Pleacă apoi în Franța, spre a-și pregăti certificatul de studii superioare în *chimie fizică* și *radioactivitate*, pe care Facultatea de Științe din Paris i-l va *acorda* în 1926. Pentru elaborarea lucrării sale de doctorat, va lucra în anii 1927-1934 în laboratoarele doamnei *Curie* (Institut de Radium), frecventând în paralel la Sorbona și College de France, cursurile lui *Louis de Broglie, Paul Langevin, E. Bloch* ș.a.

A abordat domeniul – pe atunci nou – al *absorbției radiației α în materie*. Rezultatele experimentale obținute și compararea lor cu teoria sunt publicate în *Comptes Rendus de l'Acadčmie des Sciences (C.R.) Paris*, în notele:

1) *Sur le ralentissement des rayons α du ThC' dans l'air* (C.R. **194**, (1932), 1235-1237)
2) *Le ralentissement des rayons α dans l'air et la thčorie de Bethe* (C.R. **194**, (1932), 1813-1815)
3) *Sur le ralentissement des rayons α dans l'hydrogčne* (C.R. **197**, (1933), 47-49)
4) *Sur le ralentissement des rayons α: Comparaison entre la thčorie et l'expčrience* (C.R. **197**, (1933), 319-322)

Rezultatele experimentale comunicate în (1) și (3) au fost preluate și discutate de *Bethe-Livingstone*, Rev.Mod. Phys. **9**, (1937), 261, 267 și figurează în tabelele *Landolt-Bornstein* (Erg. Bd.III, T.II, 1311).

Confruntarea datelor experimentale ale lui Manu cu teoria (Bethe, Bloch), discutată în (2), este menționată în *Rosenblum*, Origine des rayons γ, Hermann, Paris, 1932.

Gh. Manu și-a susținut disertația de doctorat, "Recherche sur l'Absorption des Rayons α", la 5 iulie 1933 la Universitatea din Paris, comisia fiind formată din Marie Curie – președinte, Jean Perrin și A. Debierne – membri.

Teza a fost publicată în

5)Annales de Physique, seria XI, t.1, (1934) 407-531.

Întrucât ea a fost, în epocă, cea mai completă expunere a problemei interacției radiației α cu materia și conținea date de mare acuratețe pentru absorbția alfa în aer, Hidrogen, Heliu, Neon și Argon, lucrarea (5) a avut un impact deosebit, fiind citată în numeroase lucrări [Naidu: Ann. Phys. **1**, (1934), 72 și J. de Phys. **5** (1934), 574; Schulze: Zeitschr. F. Phys. b94 (1935), 104; Oliphant, Kempton, Rutherford: Proc. Roy. Soc. **149**, (1935), 406; Rayton și Wilkins: Phys. Rev. **51** (1937), 824; Livingston et al.: Phys. Rev. **51**

(cont. pag. 2)

(cont. pag. 1)

(1935), 835 etc.] şi tratate: [M. Curie, Radioactivité, Hermann, Paris (1935) pp. 234, 263; F. Rasetti, Elements of Nuclear Physics, Blackie, London (1937) p. 46 ş.a.].

Întreprinzând o generalizare teoretică a rezultatelor experimentale obţinute în lucrările mai sus citate, Gh. Manu trasează diagramele de variaţie a parcursului radiaţiei corpusculare (protoni şi particule alfa) în funcţie de vitezele iniţiale în studiul:

6) Sur l'absorption des rayons α et des rayons H par la matičre: parcours, pouvoirs de ralentissement (J. de Physique, VII, t.5, (1934), 628-634).

Rezultatele calculelor lui Manu sunt verificate experimental de *Parkinson et al.* (Phys. Rev. **52** (1937), 75; **52** (1937), 247, şi utilizate într-o bogată literatură de specialitate. [*E.O.Lawrence et al.* Phys. Rev. **48** (1935), 493; *Bonner and Burbaker*, Phys. Rev. **48** (1935), 742; **49** (1936), 16; *Delsasso et al.*, Phys. Rev. **48** (1935), 846, ; *A. H. Snell,* Phys. Rev. **49** (1936), 555; *Fowler et al.*, Phys. Rev. **49** (1936), 561; *Doolittle*, Phys. Rev. **49** (1936), 779; *Roberts et al.*, Phys. Rev. **49** (1936),783; *Cork and Lawrence,* Phys. Rev. **49** (1936), 788; *Benett,* Proc. Roy. Soc. **155** (1936), 419; *Allen,* Phys. Rev. **51** (1937), 183; *Newson,* Phys. Rev. **51** (1937), 620; *Thornton,* Phys. Rev. **51** (1937), 893; *Williams et al.*, Phys. Rev. **52** (1937), 390; *Kraus and Cork,* Phys. Rev. **52** (1937), 763; *Bethe and Livingston,* Rev. Mod. Phys. **9** (1937), 373; *Kanne,* Phys. Rev. **52** (1937), 266].

Rezultatele calculate în (6) au fost verificate indirect, aplicând maselor şi parcursurilor particulelor de transmutare ecuaţia generală de echivalenţă a lui Einstein şi teoremele de conservare. Metoda de calcul şi rezultatele sunt expuse în:

7) Sur la relation entre l'énergie cinétique et le parcours des protons. Cas des transmutations artificielles)C.R., **204** *(1937), 1244-1246)* şi

8) Sur leparcours des particules de transmutation. Masses des noyaux legers et verification de théories de l'absorption. (Bull. Soc. Roum. Phys. **38** (1937), 51-80)

Frânarea radiaţiei α în folii de Magneziu, Zinc şi Molibden este studiată în lucrarea:

9) Sur le ralentissement des rayons α dans le magnésium, le zinc et le molybdčne (Bull. Soc. Roum. Phys. **41** (1940), 33-41).

Cu toate că doamna Curie îi propusese să rămână definitiv în laboratoarele din Paris, Gheorghe Manu decide să se întoarcă în ţară. La 1 nov. 1935 îşi ia în primire funcţia de asistent la *Catedra de Fizică Moleculară, Acustică şi Optică* (a profesorului *Eugen Bădărău*) de la *Facultatea de Ştiinţe a Universităţii din Bucureşti.*

Îşi va continua aici activitatea ştiinţifică, conlucrând cu bunul său prieten *Şerban Ţiţeica*. (Printr-o trainică prietenie va fi legat şi de *Radu Ţiţeica*, pe atunci asistent la aceeaşi catedră).

Pe lângă comunicările de strictă specialitate, Gh. Manu a publicat în revista "Natura" un număr de articole de interes mai general, ca de ex. "Razele cosmice" (1935), "Evoluţia ideilor în Fizică de la 1800 până azi", (1936).

Notabilă este şi neobosita sa activitate în comitetul de conducere a *Societăţii Române de Fizică*, al cărei secretar (iar mai târziu, casier) este din 1936 până în 1945.

Expunerile lui clare şi riguroase din şedinţele Societăţii au avut darul de a familiariza auditoriul cu domeniul, puţin cunoscut în epocă, al fizicii nucleare şi de a-l ţine la curent cu progresele în materie. Iată câteva din titlurile prelegerilor sale: *Transmutări prin raze α şi neutronul. Transmutări prin particule accelerate, Pozitroni, Radioelemente artificiale, Structura şi stabilitatea nucleului, Date noi despre razele cosmice (1936); Despre parcursul particulelor de transmutare (1937); Transmutarea Uraniului şi Toriului, Momente nucleare (1940).* La colocviul de fizică, organizat în 1937 de profesorul Eugen Bădărău, Gh,. Manu ţine două conferinţe despre neutronii lenţi şi una privind efectul fotoelectronic nuclear.

Profesorul *Gheorghe Ţiţeica* l-a îndemnat să strângă într-o monografie materialul expus în incitantele sale comunicări din cadrul Societăţii de fizică şi astfel a văzut lumina tiparuluzi, în 1940, volumul I al **primului** tratat de *Fizică nucleară* din ţara noastră. (El apărea, ca la treilea titlu, în seria de monografii ştiinţifice editate de *Academia Română*). Acest prim volum conţinea capitolele consacrate *structurii atomului, structurii nucleului, momentelor nuclerare şI radioactivităţii.* Volumul II ar fi urmat să trateze *problema transmutărilor nucleare*, iar volumul III, *teoria nucleului.*

Cursul istoriei a fost însă de aşa natură, încât ultimele două volume ale tratatului au rămas în manuscris.

3. Activitatea civică

Întors în ţară după un deceniu de absenţă, Gheorghe Manu nu s-a putut nici adapta, nici resemna cu realităţile sociale ale României interbelice. Politicianism, corupţie, imoralitate publică, la "porţile orientului" totul era posibil! România era foarte departe de ceea ce speraseră el şi foştii lui colegi din generaţia de la "22". Aşa a ajuns Gh. Manu ca mulţi dintre congenerii săi, în rândurile *Mişcării legionare.* Cei tineri simţeau nevoia unei schimbări radicale, care să regenereze atât individul cât şi societatea. Formaţia politică al cărei discurs şi acţiune corespundeau acestei aspiraţii – şi *iluziei* că realizarea ei ar fi posibilă – era, în epocă, *Mişcarea legionară* : "O consiederabilă proporţie, dacă nu chiar majoritatea studenţimii româneşti din perioada interbelică simpatiza cu Legiunea, iar conducerea acesteia era compusă din mulţi intelectuali cu o bună situaţia", spune *N. Nagy-Talavera,* autorul uneia dintre cele mai pertinenteanalize ale mişcărilor de extremă dreaptă în estul Europei. (Cartea sa "Fascismul în Ungaria şi România" a apărut recent în traducere românească în editura Hasefer). El explică popularitatea Mişcării în acei ani, prin aceea că ea reprezenta "manifestarea sinceră a angajamentului ... faţă de reforma socială" *(p. 483).*

Cu toate că Gheorghe Manu a aderat la Mişcare în toamna 1937 – momentul de apogeu al Legiunii – activismul său nu a depăşit, în perioada antebelică, sfera preocupărilor universitare. Este bunăoară surprinzător că, la alegerile din 1937, în pofida numelui, titlurilor academice şi, în definitiv, vârstei sale – căci împlinea 35 de ani, ceea ce îl clasa printre "bătrânii" Mişcării – al **nu** figurează în listele electorale ale aprtidului (în care erau prezenţi ceilalţi asistenţi legionari din Facultatea de Ştiinţe: Nicoară Iordache, Gheorghe Macrin de la Fizico-Chimice şi Luca Teodoriu de la Matematici.

În toamna anului 1940, în timpul scurtei guvernări legionare, îl găsim activ doar ca "şef al cercului de studii legionare" de la Facultatea de Ştiinţe. N-ar exista deci indicii că. în acel moment, ar fi avut intenţia de a intra în viaţa cetăţii altfel decât în calitate de dascăl şi om de ştiinţă.

În timpul războiului însă, Gheorghe Manu a fost solicitat să intre în comandament, întrucât organizaţia din ţară – ilegală după 23 ian. 1941 – era în carenţă de personalităţi: Legiunea fusese "decapitată" în urma asasinării şefilor ei în 1938 şi 1939, iar ceea ce rămăsese din conducere se găsea acum în exil sau în temniţă. În aceste condiţii, Manu a devenit, în 1943, *comandant interimar* al Legiunii.

Deocamdată însă, în primii ani după întoarcerea sa în ţară. Gh. Manu s-a concentrat în acţiunile sale "civice" asupra unor chestiuni punctuale, legate de *viaţa universitară.*

Una dintre cele mai evidente racile ale acesteia se manifesta în selecţia cadrelor didactice. Evident, comparând cu ceea ce urma să seîntâmple în deceniul următor, abaterile de la criteriul competenţei profesionale par minore, dar, privite cu exigenţele mult mai puţin resemnate ale acelor ani, ele păreau scandaloase.

În principiu, conform legislaţiei în vigoare, ocuparea catedrelor şi conferinţelor universitare era supusă unor foarte severe criterii de valoare: concursurile erau pretenţioase ţi legiuitorul luase o sumă de măsuri menite să blocheze avansările nemeritate.

"Pe teren", situaţia diferea însă mult de cea ideală. Primau adesea relaţiile politice sau de clan. Înir-un număr trecut al *Curierului de Fizică* (nr. 1, 1997, p. 20), am încercat să ilustrăm această stare de fapt, prin exemplul particular al comisiei care l-a respins pe Şerban Ţiţeica la un concurs în care superioritatea lui fusese indiscutabilă. Am amintit acolo şi rolul pe care l-a jucat Gh. Manu în demascarea manevrelor oculte, care urmau să privilegieze, în respectivul concurs o non-valoare.

În aceeaşi ordine de acţiuni, el s-a implicat şi în dezvăluirea stratagemelor menite să ofere a catedră universitară unui înal funcţionar din Ministerul Învăţământului. În cazul acestuia, confreria ocultă – "Falanga" – care devenise celebră, ca sursă a unor sinecure universitare, fusese obligată să asigure protejatului său nu dor *catedra*, ci şi condiţia sine qua non a acesteia. Cât de abuzive fuseseră ambele operaţii, reiese din articolul lui Gheorghe Manu din *Buna Vestire (an II, nr. 270)*, intitulat "O palmă pentru ştiinţa românească".

Doctoratul directorului I.P. e înfăţişat cu ironie:

"Rog pe orice fizician de bună credinţă, pe orice cărturar cu noţiuni de gramatică, dacă vrea să râdă puţin, să citească această teză, publicată în 1933 la Cartea Românească sub titlul « Contribuţiuni la studiul despre natura oscilantă a scânteii electrice ». Stilul, înălţimea gândirii ştiinţifice, precizia experienţelor, siguranţa concluziilor şi mai cu seamă modestia autorului, privite sub unghiul comicului, sunt de neîntrecut"...

Urmează relatate cu indignare, maşinaţiile pentru obţinerea catedrei. După ce, cu o teză hilară şi o lucrare ştiinţifică la care contribuţia lui fusese minoră. îşi cucerise statutul ştiinţific necesar, directorul general din Minister reuşeşte să creeze o catedră, iar apoi se înscrie la concursul pentru ocuparea ei:

"Din nefericire pentru d-sa, se mai înscriu şi alţi candidaţi... Bineînţeles concursul nu s-a ţinut ţi prin manevrele unor prieteni, dl. I.P. a fost numit direct, pe baza lucrărilor semnate, dar nu făcute, de d-sa, deci pe bază de înşelăciune".

(cont. pag. 3)

(cont. pag. 2)

Apoi, ca "o palmă pentru știința românească", directorul-profesor fusese avansat și în Minister, fiind numit *secretar general*.

Poate am fi trecut peste acest episod publicistic din biografia lui Gh. Manu, dacă el nu ar fi declanșat consecințe mai grave.

Pentru buna situare în istorie, să observăm că articolul în chestiune este datat 23 ian. 1938. Câteva zile mai târziu, în 10 februarie, are loc lovitura de stat a lui Carol II și urmează în avalanșă decretele care instaurează dictatura regală: se instituie starea de asediu (11 feb.), sunt suprimate partidele politice (17 feb.), e promulgată noua Constituție (27 feb.), iar la 4 martie este publicat "Decretul 1066" , care suspendă inamovibilitatea funcționarilor publici, permițând ca cei incomozi din punct de vedere politic să fie înlăturați.

Demnitarii atacați în presă se vor grăbi să utilizeze *pro domo* această nouă lege: La nici două săptămâni după publicarea ei, directorul general al învățământului superior din MEN depune pe masa ministrului un referat prin care cere ca, în temeiul ei, să fie sancționați trei membri ai corpului didactic al Universității din București: **P.P.Stănescu**, **Radu Demetrescu-Gyr** și **Gheorghe Manu**. Ca și Gh.Manu, P.P.Stănescu – șef de lucrări la Științe Naturale și Gyr – asistent la Litere, protestaseră în presă împotriva binecunoscutelor abuzuri din Universitatea bucureșteană.

După citarea și discutarea articolelor incriminate, consacrate toate "ocultei" universitare, referatul conchide:

"Faptele arătate... dovedesc o atitudine concertată în vederea propagării dezordinei morale în învățământul superior, cu scopul de a surpa respectul în corpul profesoral și în autorități... un exemplu primejdios pentru studenți, [care] amenință buna funcționare a învățământului. Ca atare, vă rog, Domnule Ministru, să binevoiți a lua cunoștință și a dispune să se ia măsurile potrivite cu noua situație de drept, creeată prin Decretul Lege din 4 Martie 1938. Director General al Învățământului Superior, (ss) Kirițescu".

Prin decizie ministerială, se instituie deci o comisie specială, care urma să avizeze asupra "culpei" lui Gh. Manu. Concluzia ei este că: "Dl. Gh. Manu a adus injurii și ofense unui profesor din învățământul superior și delegat Secretar General în Ministerul Educației Naționale" și "că această faptă, deși gravă, totuși ținând seama că învinuitul se găsește la prima abatere, urmează a i se aplica o pedeapsă mai mică decât cea cuvenită faptei sale." Recomandarea este deci "să se aplice D-lui Gh. Manu... suspendarea pe trei luni, cu pierderea salariului și a dreptului de gradație pe acest timp."

Pe marginea acestui text al comisiei universitare de avizare, **Armand Călinescu**, la acea dată ministru *ad interim* la Educația Națională (și totodată ministru de interne), face o observație surprinzătoare, demonstrând că raportul dintre obiectivitatea "puterii" și cea a universitarilor nu este întotdeauna cel la care ne-am aștepta. După ce, pe textul avizului care i-a fost înaintat, marchează cu un mare semn de întrebare afirmația că "articolul incriminat, publicat de Dl. Gh. Manu, nu îndeplinește condițiunile necesare unei critici științifice, ci cuprinde o serie de injurii și afirmațiuni aduse cu scopul de-a batjocori activitatea științifică a unui profesor din învățământul superior...", Armand Călinescu notează *in margo:*

"Nu aprob avizul. Este dificil să se stabilească în fapt unde încetează *critica științifică* și unde începe *afirmația cu scopul de-a batjocori*! În orice caz, discutarea activității științifice a unui profesor, fie el chiar secretar general de minister, nu poate servi de bază morală aplicației unei sancțiuni disciplinare de către însuși ministerul în care funcționează cel criticat." – 27 VI (ss) Călinescu.

Iată un neașteptat bun simț etic și juridic sub pana celui care peste câteva luni nu va ezita să dispună asasinarea adversarilor săi politici! Este în același timp dovada faptului că suspendarea lui Gh. Manu a fost efectiv un act de răzbunare al demnitarilor din minister și nu – așa cum mulți erau tentați să o creadă – una din numeroasele măsuri îndreptate împotriva Gărzii de Fier prin care debutase noul regim. Cu toate puternicele lui sentimente antilegionare, Armand Călinescu a reușit să fie obiectiv în acest caz.

Ministrul avea de altfel în față două *memorii* ale lui Gheorghe Manu (datate 13 martie și 26 martie), convingătoare prin strânsa lor argumentare.

Ele enunță, justifică și documentează *in extenso* acuzațiile cuprinse în articolul din *Buna Vestire*. Cu regret renunțăm, din cauza spațiului, la reproducerea unor fragmente din suculenta analiză făcută lucrărilor d-lui P., o amuzantă lectură, punând în evidență nu doar rigoarea autorului, ci și un deosebit simț al umorului.

Încheierea memoriului din 26 martie conține însă o *profesiune de credință*, care trebuie reținută:

"Personal, nu am cu dl. P. absolut nimic. D-sa nu mi-a făcut nimic, nici în bine, nici în rău. Dacă am crezut de datoria mea să denunț pe dl. P., am făcut-o din mai multe motive:

a) În ce privește teza și neplăcerile din străinătate. Sunt doctor în științele fizice și am lucrat ani de zile în străinătate, unde am foarte bune prietenii. Țin la prestigiul titlului meu și țin la prestigiul științei românești peste hotare. Nu sunt singurul. Oameni ca Horia Hulubei, Aurel Ionescu, Radu și Șerban Țițeica și încă unii... au făcut ce au putut pentru a susține în sferele științifice internaționale începutul de renume al fizicii românești (subl.n.). Este firesc ca aceiași oameni să nu poată admite cu inima ușoară ca un nechemat, lipsit de orice cultură, să compromită acel început. Iar dacă nechematul le răspunde balcanic că un director general știe neapărat mai multă fizică decât un simplu conferențiar sau asistent, este tot atât de firesc ca acești oameni să-i râdă în nas.

b) În ce privește ultimele capete de acuzare, acelea prin care dl. P. se poate încadra în codul penal, nu pot decât să repet...: este de datoria oricărui om cinstit să le înfiereze și faptul că am făcut-o eu nu e decât o simplă întâmplare. S-a nimerit să fiu, dintre toți colegii mei de la Facultatea de Științe care cunoșteau faptele, singurul a cărui modestă situație materială îi permitea să înfrunte anumite riscuri".

Aceeași convingere că independența lui materială nu este un privilegiu, ci o obligație, este subliniată și în textul primului memoriu:

"Toți colegii mei de la Facultatea de Științe gândesc la fel și ar fi făcut fără îndoială ca și mine, dacă nu s-ar fi temut de ceea ce mi se întâmplă mie acum. Eu nu aveam această scuză, deoarece modesta mea situație materială îmi permite să înfrunt riscul".

4. Anii tulburi

După ridicarea sancțiunii din 1938, cariera universitară a lui Gheorghe Manu pare a se fi desfășurat (relativ) normal, chiar dacă epoca va fi pradă unor profunde zguduiri. Evident, cu statutul lui științific și la vârsta sa, Gh. Manu ar fi avut tot dreptul să aspire la o catedră, sau cel puțin o conferință universitară.

Un rol important în ținerea sa pe loc, ca asistent, trebuie să-l fi jucat, în anii războiului, trecutul său legionar. Cu tot efortul celor pe care-i incomoda vigilența lui moralizatoare, nu s-a putut demonstra participarea lui la "Rebeliune", așa că nu a fost nici întemnițat, nici îndepărtat din învățământ în timpul dictaturii antonesciene.

Între timp, luase ființă catedra de *Structura Materiei* și la insistențele repetate ale profesorului Horia Hulubei, este creeată, în cadrul ei, o conferință de *Radioactivitate*.

Gheorghe Manu este numit titular al ei la 25 apr. 1945.

Este însă prea târziu; O ironie a soartei, aproape...

Din noiembrie 1944 funcționează deja "Comisiile de triere a legionarilor", care propun internarea în lagăr a membrilor Mișcării, chiar dacă nu au avut funcții notabile în cele trei luni ale "Statului Național Legionar".

Dosarele întocmite în această acțiune devin grave piese de acuzare în fața *Comisiilor de epurare*, instituite și ele în aceeași perioadă, în vederea "purificării administrației publice".

În această primă etapă a procesului de "epurare", sancțiunile nu sunt neapărat definitive; în cazurile "ușoare", cei în cauză sunt doar *suspendați* pentru un număr de luni sau ani. Spre deosebire de ceea ce se va întâmpla mai târziu – în campaniile de epurare din anii 1947, 1949 etc. – comisiile mai admit contestații și revizuiri.

A fost acesta și cazul lui Gh. Manu, căci la 23 mai 1945, rectoratul Universității comunică Ministerului că:

"În ziua de vineri 18 mai, a.c., s-a întrunit... comisiunea de revizuire a personalului didactic și administrativ și a luat în reexaminare cazul D-lui conferențiar Gh. Manu de la Facultatea de Științe, și propune reducerea sancțiunii la o suspendare pe timp de un an". (În *Monitorul Oficial* nr.134 din 16 iunie 1945 apare și Decretul Regal în acest sens).

În aceeași perioadă însă, arestările sunt în curs și adesea cei supuși dezbaterilor în comisiile de epurare nu se mai află în libertate, ci sunt internați în lagărul de la Caracal.

În orice caz, în temeiul legii 217 din martie 1945, epurarea urma să atragă după sine internarea în lagăr, de vreme ce, în art. 10, se preciza că:

"Funcționarii și salariații îndepărtați din serviciu, pentru acțiunile prevăzute la art. 2 și 3, vor fi întrebuințați la muncă obligatorie în serviciul Statului, în lagăre speciale".

În consecință, Gh. Manu nu așteaptă trecerea anului de penitență și este obligat să intre în "legalitate".

Din acest moment, se va consacra exclusiv activității politice și Mișcării de rezistență națională anticomunistă.

(cont. pag. 4)

(cont. pag. 3)

4. Rezistența

Imediat după 23 august 1944, scena politică românească a fost dominată de ofensiva comuniștilor pentru cucerirea puterii politice sub atotputernica protecție a armatei sovietice. Cei conștienți de marele pericol al bolșevizării forțate a țării își puneau speranța în acel moment fie

1) în faptul că aliații *anglo-americani* vor putea fi convinși să renunțe la tot mai evidenta lor pasivitate în fața expansiunii ruseşti, fie

2) într-o *acțiune concertată* a tuturor energiilor naționale, în efortul de-a împiedica instalarea regimului comunist.

În aceste două direcții s-a orientat și activitatea lui Gh. Manu în anii tragici care au urmat după armistițiu.

Din relatările celor care l-au cunoscut, știm că Gh. Manu era un analist lucid al realităților politice. În primii ani ai ofensivei politico-militare hitleriste bunăoară, când opinia publică era copleșită de mitul invincibilității armatei germane, el era ferm convins că Germania va pierde în cele din urmă războiul. Făcuse un bilanț riguros al forțelor și resurselor și rezultatul "calculului" nu-i lăsase nici o îndoială. Profesorul *Radu Grigorovici* și-l amintește, ajungând la această concluzie, în fața tablei pe care schițase cu o mână sigură harta Europei, în odaia lui de la Facultatea de Fizică, unde se strânseseră colegii din catedră într-una din zilele fierbinți ale toamnei anului 1939, spre a discuta cursul probabil al evenimentelor viitoare.

Șase ani mai târziu însă, obișnuita sa clarviziune nu l-a mai putut feri de iluzia – împărtășită dealtfel de întreaga societate românească din acea vreme – că puterile occidentale vor avea un cuvânt de spus împotriva comunizării României. Ne având cum să știe că soarta țării era decisă (prin acum celebrul, dar atunci necunoscutul, *acord de procentaj*), a încercat să înfățișeze mediilor anglo-americane importanța strategică a României și pericolul abandonării ei.

Iată cum descrie el însuși – în declarația de la *procesul* de mai târziu – întâlnirea pe care a avut-o în această intenție în februarie 1945 cu un ziarist englez:

"Am făcut o expunere în care am arătat că România are o situație foarte importantă, determinată pentru tot sud-estul Europei, că este în interesul statelor anglo-saxone ca această poziție să nu fie definitiv pierdută pentru ele și am precizat că poziția greacă, pe care ei o apărau în special, era o poziție prea slabă și că interesul lor era să nu fie absenți din România, vecină cu Uniunea Sovietică. Și mi-a spus aproape textual... « noi... ne-am înșelat ca și Dvs. asupra chestiunii ruse. Am crezut că ea mai slabă ». (Relatările oficiale ale procesului, care ne-au furnizat citatul, au modificat desigur termenii "incomozi" din luării de cuvânt ale inculpaților: "Chestiunea rusă" însemnează de bună seama "amenințarea rusă")

Spre a convinge opinia publică occidentală de pericolul capitulării în fața tendințelor ruseşti de acaparare a estului Europei, Gheorghe Manu redactează în 1946 cartea **Behind the Iron Curtain**, concentrând în cuprinsul ei un bogat material documentar, privitor la prăbușirea economică și politică a României, supuse controlului sovietic.

Evident, la proces, cartea avea să devină piesă de acuzare:

"Acuzatul Manu a scris o cărțulie clevetitoare, care conținea, alături de generalități tendențioase și născociri pline de răutate și calomnii la adresa regimului existent, și unele informații de spionaj, numind această cu un titlu împrumutat de la Goebbels și Churchill, « În dosul cortinei de fier »", spune actul de acuzare, în stilul inconfundabil al epocii.

Pe ce teren urma să cadă în occident cartea lui Manu, ne sugerează, în text și "printre rânduri", depoziția lui la proces. Reprezentanții anglo-americani la București erau, în termenii săi, "foarte prudenți" și excelau în a da "răspunsuri diplomatice".

Spre a trimite în Apus "Behind the Iron Curtain", Manu îl contactează pe colonelul *John Lovell*, șeful secției *Armata de uscat* din *Misiunea militară americană* în România.

"Chiar din prima conversație, Lovell a accentuat că-i pare bine că există în România un tineret care nu e de acord cu regimul actual din țară. Pe un ton solemn a spus: "Puteți considera aceasta ca un mesaj din partea mea"... După ce i-am dat buletinul informativ (în proces, așa era denumită cartea, n.n.), l-am întrebat dacă era publicabil în America. Mi-a spus să-i dau prilej să-l citească și mi-a adăugat mai apoi că este foarte important ca cu acest prilej să se restabilească între noi relații bune...". Evaziv!

Mai franc a reacționat generalul *C.V.R. Schuyler*, reprezentantul S.U.A. în *Comisia Aliată de Control*, menită să supravegheze aplicarea *Convenției de Armistițiu* în România:

"... m-a întrebat după ce i-am înmânat cartea: "Ce vrei să fac cu ea?" I-am spus să o citească și să o transmită superiorilor din Washington... Am avut o discuție generală, în care mi-a spus că situația actuală din România **nu** este în vederile guvernului american".

În aceste condiții, singura șansă de salvare a țării – dacă mai rămăsese vreuna – era cea a constituirii unui *front de rezistență*, care să unească toate forțele interne de opoziție.

Spre a contribui la realizarea lui, Gheorghe Manu avusese, începând din martie 1945, întrevederi cu *Mihai Fărcășanu*, șeful tineretului liberal:

" am căutat să-l conving că trebuie să ne opunem unei asemenea câștigări de influență (a partidului comunist, n.n.), că este în interesul Partidului Liberal ca să se producă o colaborare, sau cel puțin o pregătire de colaborare între ei și elemente legionare ...", cu *Ion Mihalache*,

"în același sens ... ca între P.N.Ț. și în special elementele lui mai active și elementele legionare să existe ... o colaborare".

Și. în fine, cu *Nicolae Petrașcu*, care, revenit din exil, preluase comanda legionarilor din țară:

"Am căutat să-l conving că și elementele legionare care mai rămâneau trebuiau să meargă pe acest drum... Am avut mai multe întrevederi cu el și în cadrul acesta, am intrat atunci în conducerea mișcării legionare, ca cel mai apropiat colaborator al lui Petrașcu pe teren politic".

Colaborarea sub această formă cu N. Petrașcu nu a durat însă mult; în depoziția sa, Gh. Manu afirmă că, în 1945, a făcut parte din *comandamentul* Mișcării legionare doar timp de *trei luni*.

Desprinderea s-a produs în decembrie 1945, când Nicolae Petrașcu a încheiat efemerul pact cu Teohari Georgescu, convenție prin care legionarii se obligau să renunțe la acțiunile anticomuniste și să predea armele pe care le dețineau, în schimbul eliberării celor întemnițați și a încetării urmăririi foștilor membri ai Mișcării. Manu nu a fost de acord să se supună acestui compromis, găsind că situația din acel moment nu îngăduia slăbirea luptei anticomuniste.

Păstrând contactul cu partidele istorice prin *Horațiu Comaniciu* (care încorporase un numeros grup legionar în P.N.Ț.), prin inginerul *Ion Puiu* (șef al tineretului P.N.Ț.) și prin *Vintilă V. Brătianu*, Gheorghe Manu a luat legătura cu **Mișcarea Națională de Rezistență** (M.N.R.), coordonată de generalul *Aurel Aldea* și de amiralul *Horia Măcelariu*.

Scopul M.N.R. era concentrarea forțelor de opoziție, risipite în diversele grupări mai mult sau mai puțin organizate din țară și pregătirea lor în vederea unei eventuale acțiuni.

Rețeaua de organizații de rezistență a fost însă descoperită și puternic afectată prin arestarea unui număr de membrii ai ei în vara 1946. Justiția comunistă a instrumentat în același an procesul "Sumanelor negre", al cărui rol politic trebuia să fie, printre altele, "compromiterea" partidelor istorice în ajunul alegerilor, prin evidențierea legăturilor lor cu mișcările subterane.

Preambulul procesului a fost un *Comunicat* al *Ministerului de Interne*, publicat la sfârșitul lui iulie 1946 (*Rom. Lib.IV, nr. 598*). Textul lui trece în revistă câteva organizații "subversive" active, printre ele fiind și M.N.R., despre care se spune:

"Generalul Aldea a luat conducerea organizației și a făcut legătura cu șefii partidelor istorice. Organizația M.N.R. și-a recrutat elementele de acțiune din tineretul celor două partide istorice și grupuri de fasciști teroriști. Pentru coordonarea activității tineretului celor două partide istorice și grupuri de fasciști teroriști. Pentru coordonarea activității tineretului, generalul Aldea avea în subordine pe Vintilă V. Brătianu și Mihai Fărcășanu, din partea partidului național liberal Brătianu, Horațiu Comaniciu, din partea partidului național țărănesc Maniu și **George Manu**, din partea legionarilor".

În încheierea comunicatului, se aduce la cunoștință că "Ministerul Afacerilor Interne a dispus arestarea celor implicați, după cum urmează: gen. Aldea, gen. Eftimiu, gen. Rădescu Nicolae, Olteanu Gavril, Ilie Lazăr, Boșca Mălin, Comaniciu Horațiu, Fărcășanu Mihai, amiral Macelariu Horia, **Manu Gheorghe** etc. (o listă de 76 de nume).

Cu acestă ocazie devine public faptul că Gh. Manu este căutat, spre a fi arestat.

Prietenii apropiați – printre ei, profesorul Șerban Țițeica – îl vor mai întâlni din când în când în București, în cei doi ani care vor mai trece până la arestare, timp în care Gh. Manu va desfășura o activitate intensă și periculoasă pe frontul anticomunist.

6. Procesul

Speranța de-a mai putea realiza ceva în țară, era însă din ce în ce mai palidă; După falsificarea alegerilor din 1946 și desființarea violentă a P.N.Ț. în anul următor, devenise evident că destinul României era pecetluit.

În consecință, la începutul lui 1948, Gh. Manu decide să plece în occident; pe de o parte, pentru a obține audiență în cercurile calificate să

(cont. pag. 5)

(cont. pag. 4)
influențeze evoluțiile politice din România, pe de altă parte, în intenția de-a coordona acțiunea tuturor celor fugiți în străinătate sub șefia lui Rădescu, inclusiv a legionarilor din străinătate, ca toți să acționeze unitar", cum va declara el însuși mai târziu.

Plecarea lui Manu fusese proiectată pentru ianuarie, dar, întrucât cel care asigura trecerea frontierei era asaltat de solicitări, a trebuit să fie amânată până în luna martie.

"Și atunci am plecat din București la 17 martie... cu o călăuză... Am luat trenul de Timișoara. La Lugoj, autoritățile au luat măsuri de verificare a trenului. Mulțumită faptului că am avut acte false, am trecut de acest control, însă călăuza s-a speriat și a spus că e imprudent să trecem mai departe. Ne-am întors în București, unde am fost arestat".

Gheorghe Manu a fost implicat în "Procesul grupului de complotiști, spioni și sabotori", (cunoscut și sub numele de "Proces al marii finanțe"), care s-a judecat între 27 oct. și 2 nov. 1948 de către Tribunalul Militar din București.

Scopul ideologic al procesului era să demonstreze "cârdășia dintre capitaliști, legionari și imperialiștii anglo-americani", în vederea răsturnării noului regim "democratic" al R.P.R. *Capitaliștii* erau reprezentați prin *Alexandru Popp* – director general al uzinelor "Reșița", *Ioan Bujoiu* – director general al societății "Petroșani" și proprietar al societății "Lupeni", *Dumitru Gheorghiu* – director general la "Creditul Minier", *Alexandru Balș* - de la societatea *Petroșani*, iar *legionarii* prin *Nicolae Petrașcu*, *Eugen Teodorescu* și *Nistor Chioreanu*.

Manu a fost implicat în cauză, drept trăsătură de unire între cele două grupuri, care nu puteau fi astfel racordate, întrucât acțiunile lor anticomuniste, chiar dacă avuseseră loc simultan, se desfășuraseră fără vreo legătură între ele. Deoarece Gh. Manu era, pe de o parte vechi legionar, iar pe de altă parte, fusese unul dintre organizatorii *Mișcării Naționale de Rezistență*, la care aderaseră și *Popp*, *Bujoiu*, *Balș* și *Gheorghiu*, el a figurat drept liantul artificial al celor două grupuri, el a figurat drept liantul artificial al celor două grupări.

Coinculpați mai erau profesorii *Nicolae Mărgineanu*, *Gheorghe Bontilă* și amiralul *Horia Măcelariu*.

Instrucția procesului a fost cumplită.

Cartea procesului N. Mărgineanu, *Amfiteatre și Închisori*, (Ed. Dacia, 1991), conține fragmente cutremurătoare, relatând inimaginabilele torturi la care au fost supuși ăn anchetă cei implicați, spre a recunoaște legături inexistente și acțiuni care nu avuseseră loc. În cursul anchetei din vara 1948, traiectoria profesorului Mărgineanu se intersectează cu cea a lui Manu la Malmaison. Noapte de noapte, ședințele de "declarații" alternează cu cele de schingiuire:

"După o atare noapte, profesorul George Manu ... și-a tăiat venele cu muchea barei de fier a patului. În timpul cât eram scos la

(cont. pag. 5)
toaletă, la reîntoarcere, observam în partea opusă a coridorului două celule cu ușa deschisă și un gardian așezat pe un scaun în fața celulei. De la Manu am aflat că în una era el, iar în cealaltă, Pătrășcanu, supravegheați fiind să nu se sinucidă"(loc. cit., 152).

Iată cum descrie tot profesorul Mărgineanu scena sinistrului spectacol care a fost *Procesul grupului de complotiști, spioni și sabotori*:

"În dimineața zilei de 28 octombrie am fost conduși în sala de festivități a Școlii de Război. Sala era plină de lume și nu mai era un scaun liber, nici în sală, nici în balcoane, cu excepția unor fotolii din rândul prim. Anchetatorii de la Minister și de la Malmaison erau și ei prezenți. În cursul cursul dezbaterilor, au venit Ana Pauker, Avram Bunaciu, Teohari Georgescu și alți miniștri. Au fost aduși și foarte mulți gazetari străini, cu sentimente procomuniste desigur. În atari condiții de asistență atât aleasă, grefierul a citit actul de trimitere în judecată în foarte mare grabă, deoarece, având peste 50 de pagini, lectura a durat peste două ore. Pe de altă parte nu trebuia să se bage de seamă că între actul de acuzare și rezumatul lui, apărut în ziare, erau deosebiri flagrante". (loc. cit., 186).

Alte detalii în memorialul lui *Nistor Chioreanu (Morminte vii, Ed. Institutul European, Iași, 1992)*:

"A doua zi,... publicul din sală, ales pe sprânceană și adus de pe la toate întreprinderile mari. ne-a primit cu huiduieli și ... cu strigăte: "La moarte! La moarte!" Afară, în stradă alte sute de muncitori fuseseră scoși din producție și aduși aici, să strige: "Să fie condamnați la moarte dușmanii poporului li trădătorii de țară!" Cu toate că agitatorii le făceau semne și-i îndemnau în tot felul, masa de muncitori, aduși cu sila, nu se arăta prea pornită împotriva noastră" (loc. cit., 182).

Curtea era prezidată de celebrul *Alexandru Petrescu*, de curând avansat general. Fusese directorul general al penitenciarelor în timpul dictaturii antonesciene, și ca atare, după 23 august, fusese eliminat din magistratură și chiar arestat. I s-a oferit însă "reabilitarea", cu condiția de-a deveni instrumentul docil al noii justiții comuniste. "Piatra de încercare" a fost procesul lui *Iuliu Maniu* din vara 1947. S-a achitat cu această ocazie atât de excesiv de obligațiile asumate, încât după proces, a fost avansat, decorat și destinat unei cariere triumfale în justiția militară a epocii staliniste.

Cât despre *apărare*, iată comentariile supraviețuitorilor:

N. Chioreanu (loc. cit., 188): "Fiecare din nelegionari plus George Manu, și-au angajat avocați cu onorariu... și deoarece i-au plătit, toți se așteptau să fie apărați, nu acuzați de apărătorii lor. – Mie, am zis eu, mi s-a părut că cel care a bătut recordul lichelismului a fost Ionel Teodoreanu. (Era avocatul lui Gh. Manu. n.n.). În afară că este un foarte bun scriitor, este tot așa de bun avocat. L-am auzit pledând de câteva ori... și pentru nimic în lume, nu m-aș fi așteptat să-l văd acum într-o postură atât de lamentabilă. Un om care a scris atâtea cărți, cum poate să-și risipească cu atâta ușurință capitalul moral pe care îl are? – Colegul lui de scris, Sadoveanu e mai bun? interveni Balș. Nu-i tot o lichea patentată, ca și acesta? Te înșeli dacă crezi că ăștia au capitaluri morale. Ăștia, așa scriitori cum sunt, nu știu ce este acela un capital moral. În schimb, știu foarte bine, ce este un capital material și sunt gata la cele mai mari infamii pentru a-l obține... "

N. Mărgineanu (loc. cit., 190): "[avocații] s-au mulțumit cu toții să elogieze clemența acuzării și să se înfioare și ei de crimele noastre abominabile, cerând cuvenita pedeapsă. Figura cea mai abjectă a fost Paraschivescu-Bălăceanu, care l-a apărat pe Popp, dar prea departe de insinuările luimurdare, n-a fost nici Ionel Teodoreanu, autorul "Medelenilor", care l-a apărat pe Manu ca și funia pe spânzurat. După ce a terminat pledoaria, a profitat de faptul că generalul Petrescu a ridicat ședința, iar lumea s-a ridicat să plece și a venit repede la Manu, care i-a întors spatele. L-a tras de mâneca hainei și i-a șoptit încet: "N-am putut altfel, dar n-are importanță, căci în curând o să fiți liberi".

Depoziția lui Gh. Manu în instanță pare a fi reprodusă relativ fidel în expunerea oficială a procesului. (*Procesul grupului de complotiști, spioni și sabotori, Editura de Stat, București, 1948*). Stilul său articulat, precis și sobru, este ușor de recunoscut. "Rectificările" în text ale editorului sunt și ele transparente: "Behind the Iron Curtain" este denumit "buletin informativ", iar ceea ce în termenii lui Manu trebuie să fi fost "grupuri de rezistență", este "tradus" prin "grupuri subversive".

În actul de acuzare figurează și episodul, în cel mai înalt grad neverosimil, al planului unei acțiuni teroriste: aruncarea în aer a clădirii Marii Adunări Naționale în timpul unei ședințe festive, la care ar fi putut să participe și membrii guvernului. Prin naivitatea pretinsului proiect, fragmentul introduce o notă de humor negru în sumbrul document:

"Acuzatul Manu a ales casa din care trebuie să sape un tunel lung de 300 de metri, care să ajungă până dedesubtul sălii Marii Adunări Naționale, s-a calculat cantitatea de pământ ce urma să fie scoasă din tunel, timpul necesar săpării tunelului, mijloacele de transport al pământului și cantitatea de exploziv necesară și au fost stabilite persoanele de încredere care trebuiau să execute această "operație" ... Din calculele lui Manu, reieșea că ar fi necesare circa șase luni de zile pentru terminarea acestui tunel, executat în condițiuni care să asigure conspirativitatea necesară..."

Cititorului avizat îi este limpede că rocambolescul scenariu a fost un mijloc al lui Manu de a câștiga timp în anchetă. Verificarea acestei impresii o găsim în amintirile lui *Nistor Chioreanu* (loc. cit., 187):

"[După proces] l-am abordat ... pe George Manu.

- Spune te rog, George, ce-a fost cu istoria asta cu Dealul Mitropoliei, că n-am putut pricepe nimic.

- Păi, nici n-a fost nimic! M-au bătut într-una să spun ce complot am pus la cale și în cele din urmă, am inventat chestia cu planul de-a ridica în aer clădirea Parlamentului în timpul unei ședințe. După ce le-am spus asta, nu m-au mai bătut.

- Bine, dar de ce n-ai spus asta la proces?

- ... Să mă ia iar la bătaie? Peste un an, doi, când vom scăpa de aici, din iadul acesta, voi avea tot timpul să arăt absurditatea faptului..."

Nu murise încă speranța! Eliberarea n-a venit peste un an, doi, ci peste șaisprezece. Pentru cei rămași în viață. Dar Gheorghe Manu nu era printre ei.

Conform documentului oficial, ultimul cuvânt al lui Gh. Manu după dezbaterile procesului ar fi fost:

"Am recunoscut faptele și cunosc răspunderile. Aștept sentința dvs."

În realitate, el a spus (c. Radu Ciuceanu, Intrarea în tunel, Ed. Meridiane, 1991):

"Nu am de ce să mă apăr: Tot ce-am făcut a fost pentru a distruge

(cont. pag. 6)

(cont. pag. 5)
comunismul. Îmi pare că nu am reușit."

Sentințele nu li s-au comunicat acuzaților în ședință publică, ci, la trei zile după încheierea procesului, în celule.

Gheorghe Manu, Ioan Bujoiu, Alexandru Popp, Nicolae Petrașcu, Eugen Teodorescu și amiralul Horia Măcelariu vor fi condamnați la **muncă silnică pe viață**; Nicolae Mărgineanu, la 25 ani; Dimitrie Gheorghiu și Nistor Chioreanu, la 20 ani, Alexandru Balș și Gheorghe Bontilă, la 15 ani.

Gheorghe Manu, Ioan Bujoiu, Dimitrie Gheorghiu și **Alexandru Balș** vor muri în închisoare; **Alexandru Popp** și **Nicolae Petrașcu**, la scurt timp după eliberare.

7. Temnița

După pronunțarea sentinței, condamnații au fost transportați la **Aiud** și izolați în "zarcă";

"*Renumele Zărcii era bine stabilit: Era închisoarea închisorilor; Căpătase valoare de simbol"*, spune *Aurel State (Drumul Crucii, v.I., 53)*.

Din anii de calvar care încep acum, ne-au rămas doar puține, dar cu atât mai prețioase, imagini. Supraviețuitorii infernului de la Aiud îl evocă pe Gheorghe Manu cu nețărmurită admirație. Piesele disparate ale amintirilor lor și liantul fluid al imaginației noastre trebuie să recompună cei 13 ani care urmează.

Iată câteva *flash*-uri în această noapte a detenției lui Gheorghe Manu:

N. Mărgineanu (loc.cit., 206): "...în camera din dreapta mea, a fost adus Manu... M-am bucurat [de vecinătatea] colegului meu, profesor de fizică nucleară la Univesitatea din București, care m-a introdus în tainele structurii atomului, prin gaura comună a coșului de la soba sa și a mea. Stăteam de vorbă ceasuri întregi, iar schimbul nostru de cunoștințe îl comunicam și celorlalți. Eu, în schimb, l-am introdus în tainele psihologiei.

Tatăl lui Manu, Consilier la Curtea de Casație, era fiul generalului Manu, fost șef al Statului Major al armatei române, ministru de război și la un moment dat, prim-ministru. Casa în care s-a născut era o superbă vilă, clădită după modelul Muzeului Rodin de la Paris, de care tatăl său și mama sa s-au îndrăgostit în timpul călătoriei lor de nuntă. După exproprierea moșiei, nu și-au mai putut însă permite luxul de a o întreține și astfel a fost cumpărată de Auschnitt... Azi ea este casă de oaspeți pentru șefi de guverne și capete încoronate. Gheorghe Manu nu s-a plâns totuși nicicând de faptul că, dintr-o atare vilă superbă, a ajuns în zarca de la Aiud, unde dormea pe o jumătate de rogojină ruptă, acoperit cu o jumătate de pătură, ferfeniță și ea, răbdând nu numai foamea neumană, ci și frigul cumplit... La urmă, vom cunoaște și carcerele pe timp de 5 sau chiar 10 zile, în celule de 60 pe 60 cm., în ai căror pereți erau bătute cuie, pentru ca să nu ne putem sprijini de ei... Aceste condiții criminale, inimaginabile prin neomenia lor, le-am putut suporta tot numai cu această retragere în propria noastră conștiință, unde găseam suficientă liniște sufletească ca să nu ne pierdem încrederea în noi. Și în dreapta lume, care în cele din urmă trebuia să vină. Condiții similare de încercare nu am găsit în toată istoria închisorilor. Necunoscută pare să fi fost și în închisorile sovietice, deoarece Soljenițîn nu pomenește de ea."

Nistor Chioreanu (loc cit. P. 208) "...Tăblițele cu scrisori circulau de la celulă la celulă. Acestea erau niște bucăți de tablă de furnir, de mărimea unei foi de caiet, aduse din fabrică prin legionarii de la bucătărie: le ungeau cu DDT și, după ce se uscau, scriau pe ele cu o bucată de lemn ascuțită în formă de creion... Unii învățau engleză, alții franceză sau chiar matematică. Eu, spre exemplu, îmi perfecționam cunoștințele de engleză, scriind sub supravegherea lui Manu o istorie a Transilvaniei în englezește, pentru cei care doreau să învețe două lucruri deodată, și istoria și limba engleză..."

Demostene Andronescu (Puncte Cardinale, nr. 7/43, 1994 p.4): "Profesorul George Manu nu era numai un reputat om de știință, recunoscut ca atare și de adversari, ci avea și temeinice studii umaniste. Filosofia, teologia, dreptul, filologia și mai cu seamă literatura erau domenii în care se mișca cu aceeași ușurință ca și în domeniul său de specialitate... Era o veritabilă enciclopedie și dacă este adevărat (și, de bună seamă, este) că închisorile comuniste au fost adevărate universități, atunci "Universitatea Aiud" a avut ca "rector" între anii 1954 și 1961, anul morții sale, pe profesorul George Manu...

În acea perioadă, Aiudul era populat de foarte mulți tineri care fuseseră arestați de pe băncile școlii sau ale universităților și care erau, deci, cu studiile neterminate și instrucția incompletă. Majoritatea acestora, avizi de cunoaștere, apelau, pentru a-și completa bagajul de cunoștințe, la "bătrâni", care în marea lor majoritate fiind intelectuali, le puneau la dispoziție cunoștințele lor. Printre cei mai activi în acest sens s-a dovedit a fi, fără îndoială, George Manu. În toată această perioadă, el a transmis, prin viu grai, celor care au avut norocul să împartă celula cu el, ori prin Morse (profesorul Manu era un morsist desăvârșit), celor din celelalte celule, zeci și sute de conferințe, prelegeri ori lecții din toate domeniile științelor umaniste: istorie, drept, geografie, filosofie, literatură, limbi străine... care erau memorate ori scrise pe pereți, pe bucăți de săpun, pe cioburi de sticlă etc. și apoi transmise din celulă în celulă și din om în om. Mulți dintre cei care au ieșit din închisoare cu temeinice cunoștințe de limbă și literatură engleză de exemplu, lui îi datorează acest lucru...

Profesorului George Manu i se datorează și inventarea scrierii, cu ajutorul alfabetului Morse, pe firul de ață. Odată, un grup de studenți care se aflau la un etaj decât cel pe care se afla el, i-au cerut (prin Morse, bineînțeles) să le transmită câteva din principiile de bază ale Constituției americane. Profesorul a refăcut din memorie, cu aproximație, toate cele șapte articole ale Constituției respective și aștepta un moment prielnic ca să le poată transmite la destinație. Tocmai în acel moment, s-a deschis ușa și gardianul a dat celor din celulă ac și ață pentru repararea echipamentului. Văzând așa, profesorului Manu i-a venit ideea să transpună pe ea, în alfabet Morse (un nod dublu, linia, un nod simplu, punctul), textul pe care îl avea de transmis. Cu migală și cu multă răbdare, făcând mii de noduri a reușit să "scrie" pe câțiva zeci de metri de ață textul celor șapte articole ale Constituției americane. A făcut apoi un ghem pe care l-a transmis destinatarilor împreună cu instrucțiunile de decodare. Această nouă metodă de scriere a constituit o adevărată revoluție a sistemului de comunicare din închisoare și a dat multe dureri de cap celor care vegheau ca deținuții să nu comunice între ei..."

La începutul anilor '60, spectrul unei noi sfâșieri se ivea la orizontul negru al Aiudului: "Reeducarea". Comparată cu fenomenul criminal experimentat la Pitești cu un deceniu în urmă, "Reeducarea de la Aiud" a fost calificată drept "non-violentă" , termen propriu de bună seamă doar în sens relativ. Li se cerea deținuților să-și renege în mod public trecutul și să-și exprime adeziunea față de regimul care-i martirizase. Celor dispuși să o facă., li se ameliorau condițiile de detenție și li se făceau promisiuni tentante. Plăteau cu demnitatea lor umană, cu ultimele resturi ale sănătății lor spirituale. Cei care refuzau declarațiile degradante, aveau de suferit consecințele: amenințări, izolare, înfometare... Spaima (spectrul reeditării "Piteștiului"), îndoiala, anihilarea respectului de sine – sau de ceilalți – erau fețele unei ucigătoare torturi morale, de care nu puteau scăpa nici cei care cădeau, nici cei care rezistau.

Aurel State (Drumul Crucii, vol.II, p. 256): "Se urmărea uciderea unei legende, destrămarea unor vise de tinerețe cu modelele și idealurile lor ... Cei ce fuseseră sub bombardamentul teribilei dezagregări, convalescenții cu evoluții diferite de la caz la caz, încercau să evite recidivarea, făcând în parte concesiile cerute... [Se] furișau spaime, subminând combativitatea încarceraților și prea obositilor deținuți. Cei condamnați sub Antonescu... ispășeau curând cei 25 de ani de osândă (timp în care închisoarea se asprise continuu), fără un semn de acasă ..., fără cărți de citit, fără creion și hârtie ... Ferestrele fuseseră oblonite, stăpânul se dovedise în stare de orice. Unde mai era loc pentru speranță? ... Oamenii se salvară prin interiorizare, meditație religioasă sau studiu, folosind cunoștințele cărturarilor aflați printre ei; ... se inițiau în limbi străine, învățau pe de rost poeziile lui Gyr, Crainic și ale altor cunoscuți sau necunoscuți. Prelegerile profesorului **Manu**, continuate până și-a dat duhul, circulau pe verticală, lăsate din fereastră, înregistrate în Morse prin noduri făcute pe firele de ață, scoase din pături și saltele..."

Înțelegând că, așa cum tot **Aurel State** spune (p. 267) "oricine se anula ..., renegându-și tinerețea și credința, devenea jalnic; surpa frumusețea, fie ea și tragică, a acestei lumi", Gheorghe Manu a rezistat și acestei ultime încercări, refuzând fără ostentație, dar cu o hotărâre de neclintit "reeducarea".

Gabriel Bălănescu (Din împărăția morții, Ed. Gordian, Timișoara, 1994, 218):

"George Manu a făcut tuberculoză ganglionară... Medicul oficial nu putea indica un tratament decât cu avizul comandantului închisorii și al ofițerului politic. A doua zi după diagnosticarea bolii, George Manu a fost chemat de comandantul penitenciarului, colonelul Crăciun, care i-a cerut o declarație de desolidarizare... George Manu a răspuns negativ la cererea colonelului și ca urmare, a fost dus din nou în zarcă. Relatarea acestui episod o am direct de la George Manu, cu care comunicam zilnic, cât am rămas deasupra celulei în care era izolat.

După două sau trei luni, același medic ... îi diagnostichează tuberculoză pulmonară. A urmat din nou întrevederea cu colonelul Crăciun, condiționându-i tratamentul de o declarație în sensul pomenit. George Manu,

(cont. pag. 7)

(cont. pag. 6)

care nu era om al compromisurilor, răspunde din nou negativ, dar de această dată, puțin iritat, răspunsul i-a fost mai dur. În aceeași zi, mâncarea a primit-o strecurată, adică numai zeamă. Acest regim alimentar s-a prelungit pe o durată de câteva luni, astfel încât George Manu, la scurt timp, nu se mai ținea pe picioare. Cu toate acestea, lecțiile lui de geografie, istorie, engleză, filosofie etc. continuau cu aceeași febrilitate, fie prin Morse la zid, fie prin Morse de ață ...

În fine, după încă un timp, două sau trei săptămâni, același medic ... îi diagnostichează meningită tuberculoasă. În aceeași zi, profesorul Manu este din nou chemat de colonelul Crăciun, care avea pe biroul său câteva flacoane de streptomicină... și alte medicamente antibiotice occidentale. – Le vezi?, îi spune lui George Manu colonelul Crăciun, - iată medicamentele care te pot salva. Privește-le, sunt numai medicamente occidentale, în care aveți încredere voi! Dă-mi declarația și te salvez!

George Manu a răspuns și de această dată : **NU**.

Acesta a fost ultimul lui răspuns ...

Radu Ciuceanu (Intrarea în tunel, Ed. Meridiane, 1991, 331): "Adeseori îl priveam admirativ și-l studiam pe furiș, povestește Ion Dima... Gheorghe Manu avea atunci cincizeci și patru de ani. Purta ochelari cu lentile foarte groase, nu era prea înalt și părea foarte modest, prea modest pentru ceea ce era... Nu avea nimic din temeritatea luptătorului revoluționar și nici ascunzișurile sau cinismul oamenilor politici. Era profesorul calm, stăpân pe cunoștințele sale și gata să le comunice altora...

După declanșarea reeducării nonviolente de la Aiud, se fac presiuni asupra sa pentru a-și renega ideile politice. Refuză orice compromis. Urmează represaliile... Este internat în celula tuberculoșilor... "îl așează singur într-un pat", povestește N.G. [arhitectul Nicolae Goga (n.n.)], fost deținut politic la Aiud... "Tot trupul era o rană. Avea escare peste tot. Din încheieturi îi curgea puroi. Încercam, în fiecare seară, să-i dăm să bea apă, iar doctorița, deși n-avea voie, îi făcea perfuzii... Înainte de a muri, Manu, m-a chemat la patul său și mi-a zis: **Să le spui tuturor că nu am făcut nici cel mai mic compromis**. Să ne vedem **dincolo!** Am dat mâna cu el. Mi-a făcut un semn care părea să fie o îmbrățișare. A murit a doua zi, dimineața. Cred că atunci am pierdut unul din cei mai mari intelectuali pe care i-a avut România (subl. n.)".

... Și fără îndoială, atunci – la 12 aprilie 1961 – a fost adăugată una dintre cele mai tragice file în cuprinzătorul dosar al **antiselecției** operate de molohul comunist în societatea și cultura română.

Maria Someșan **Mircea Iosifescu**

Preluat din Rev. Curierul de Fizică nr. 4 / 1997

C R I Z E

În acest început de primăvară, mutatis mutandis, Europa se găsește, măcar aparent, într-o situație de criză asemănătoare cu cele cu 60 și cu 85 de ani în urmă.

Ca și cu 85 de ani în urmă, sârbii provoacă o situație de război. Ca și cu 60 de ani în urmă Germania cancelarului Schröder și Franța președintelui Chirac sunt într-o situație conflictuală, în ceea ce privește viitorul Europei, conflict care nu se regăsește în istoria postbelică.

Rusia, gigant cu picioare de argilă, gesticulează diplomatic, dar de astă dată conștientă de cât este de putredă, nu are nici un gând să repete greșeala lui Nicolae al II-lea de a se implica direct în vre-un conflict.

Ca acum 70 de ani un imens pericol ne așteaptă din partea Statelor Unite unde insolenta și lunga creștere economică a creat o creștere bursieră insuportabilă care a creat un balon financiar atât de umflat încât data când va plesni, fără a putea fi definită, este desigur apropiată. Ori, când Statele Unite tușesc întreaga lume se gripează.

Sechelele crizelor cu repetiție din Asia de Est și din Rusia nu sunt nici pe departe terminate și deja noi pericole financiare se ivesc în America Latină.

Putem deci vedea, că în acest sfârșit de mileniu crizele, se țin lanț și de azi pe mâine orice se poate întâmpla. Economiștii încearcă, cu succese diverse, să oprească hemoragiile iar politicii par depășiți de evenimente. Fericirea militarilor care-și pot face de cap.

Să ne ocupăm însă numai de Europa. Desigur, nu ne aflăm nici pe departe în situațiile din 1914 și 1939. Nu ne paște, slavă Domnului, nici un război mondial, nu pentru că n-ar fi premize ci pentru că nu există echilibru de forțe. Aceasta nu înseamnă că nu e criză și că aceasta este serioasă și cu consecințe imprevizibile.

Situația din Kosovo este acum clară. Ca și Saddam Hussein, Miloșevici supărat că nu e lăsat să se joace cu "leagănul poporului sârb", își pune în pericol populația, armata și nivelul de trai pentru mulți ani. Așa cum se prezintă situația NATO va bombarda obiectivele sale strategice, probabil încă trei sau patru săptămâni dacă dictatorul nu va ceda... De partea NATO, 400 de avioane ultramoderne, portavioanele Enterprise, Eisenhower (americane) și Foch (francez) însoțite de o flotă continuând submarine înarmate cu rachete Tomahawk. Mai recent 14 elicoptere de atac la sol (antitanc). De partea iugoslavă, 79 MIG-uri obosite, 8 baterii de rachete sol-aer cu 100 de rachete Sam cu bătaie de 16 km, 2000 de tunuri (cf. International Institute for Strategic Studies – Londra). Ruși trimit o flotilă de observație. Partida este inegală.

Ce face NATO? Îl va bombarda pe Miloșevici până când acesta nu va mai putea interveni cu șanse de succes în Kosovo. Operația poate fi limitată dacă sârbii cedează sau lungă dacă aceștia se încăpățânează și Ruși îi înarmează pe sub mână. În orice caz un regim comunist genocidar nu mai poate fi tolerat în sânul Europei. Acest fapt este axiomatic. Trupe la sol nu vor fi angajate înainte ca Miloșevici să nu cedeze sau ca puterea lui militară să fie practic distrusă (scenariul din 1990 în Irak). Nici un guvern nu-și va risca tineretul în munții sârbești pentru rezultate incerte. Scenariul intervenției la sol limitată la teritoriul kosovar este din ce în ce mai probabil. Vietnamul și Afganistanul sunt prea aproape pentru ca greșeli de strategie cu mulți morți să fie repetate.

Faptul că ruși înarmează și vor înarma pe sub mână Serbia rezultă din incidentul de la Baku. Azerbaidjanul a blocat un avion cargo transportând șase avioane de vânătoare de tip MIG cu destinația Iugoslavia. Cu cinismul pe care îl cunoaștem prea bine, Ministerul Afacerilor Externe rus pretinde ca destinația finală a transportului era Bratislava în Slovacia. Ca să pună paie pe foc, Primul Ministru Primakov spune textual "... n-am violat încă sancțiunile". Avionul blocat inițial la Baku pentru anchetă, o fi ajuns la destinație? Nu se știe.

Desigur, un război tehnologic de acest tip costă scump. Statele Unite și Europa Occidentală sunt însă destul de bogate ca să-l poată duce. Pentru Serbia, atitudinea lui Miloșevici este sinucigașă. Să te certi cu o parte lumii se poate, dar să te certi cu toată lumea adaugă din păcate, la căciula de criminal, pălăria de nebun. În articolul meu din 5 februarie prevedeam acest deznodământ ca posibil, pentru a fi suportat pe propria mea piele megalomania lui Stalin și apoi pe a lui Ceaușescu. Gheorghiu-Dej a fost numai criminal.

Trei etape se prezintă în ceea ce privește scenariile probabile:

- o acțiune aeriană de lungă durată și de mare anvergură. În acest caz nici o întrerupere pentru a lăsa diploma să-și spună cuvântul nu mai este posibilă înainte ca obiectivul final, adică distrugerea arsenalului militar sârb, să fie atins.

- angajarea aeriană a NATO în distrugerea tehnicii militare blindate sârbe cu avioane și elicoptere de asalt la sol, pregătitoare de intervenție cu desant și infanterie.

- Războiul total, cu angajare la sol, inevitabil dacă Miloșevici nu cedează, fapt care ar ameliora imaginea de până în prezent de "război de Iași" dus de NATO care ucide de la distanță, practic fără risc. Această acțiune s-ar limita la teritoriul kosovar, care ar fi pus sub mandat NATO, sau ONU (preferabil) dacă ruși o vor admite. În orice situație, pentru a nu-și pierde credibilitatea, este clar că **NATO NU VA CEDA**. A devenit o problemă de credibilitate. Timida încercare a lui Miloșevici, folosind un Rugova sub control (6 aprilie)nu păcălește pe nimeni.

Rămâne, ca o problemă după conflict, că sârbii, îndoctrinați de

(cont. pag. 8)

(cont. pag. 7)
ultranaționalism și de purificare etnică de zece ani încoace, vor mai prezenta o problemă timp de cel puțin două generații. Înfrângerile succesive din Croația, Bosnia Hertegovina și acum Kosovo, ca să nu spunem ce s-ar întâmpla cu Muntenegrul, Macedonia și Voivodina (Banatul sârbesc) vor sta multă vreme în gâtul politicienilor sârbi, care cu politica lor de purificare etnică forțată au destabilizat o putere medie (Iugoslavia), pentru a se alege cu un mini-stat (Serbia) adus într-o stare de plâns.

Din cauza graniței comune și a unei tradiții de bună înțelegere seculară, poziția României în acest conflict este delicată. Dessigur, militar vorbind, vom fi neutri. De altfel noii intrați în NATO, nu participă la intervenție, ceea ce este politic foarte inteligent, mai cu seamă pentru unguri. Americanii nu-i ajută prea mult, bombardând Novisadul care are o importantă minoritate maghiară. În Banatul sârbesc sunt însă și mulți români. Date fiind greșelile politice făcute de guvernele noastre succesive, îmi permit să sugerez câteva evidențe:

- orice ajutor dat sârbilor, direct (arme, hidrocarburi) sau indirect (tranzit de arme sau carburanți ruseşti), ne va îndepărta pe veci de occident. Adio NATO, adio Uniune Europeană.

- guvernul va trebui să prevadă ca posibil, un exod de populație (mai cu seamă macedo-români și bănățeni) și să-și asigure sprijinul occidental în organizarea acestuia și în logistica strict necesară (cazare, hrană, asistență medicală).

- să evalueze fără jenă eventualele pierderi cauzate României de intervenție și să prezinte NATO factura (oare cît ne costă blocajul pe Dunăre ca urmare a bombardării podurilor de la Novisad?)

- dacă vreun avion occidental ajunge în teritoriu romînesc, să nu ne vină ideea de a-l doborî "din greșeală" sau de a-l rechiziționa (vezi incidentul cu racheta din Bulgaria).

În rest, cu cât ne amestecăm mai puțin în acest conflict, cu atât mai bine ne vom purta. Cu toată prietenia pe care o purtăm poporului sârb, nu noi românii l-am împins la politica aventuroasă pe care o duc de zece ani conducătorii săi. Un popor este și el responsabil de actele aleșilor săi.

Aceasta nu înseamnă să nu ne folosim de oportunitățile comerciale și chiar politice ce vor decurge din desfășurarea conflictului din zonă. Ne lăudăm pe toate drumurile că suntem singura putere medie și democrație stabilă din zonă și că reprezentăm "cheia" balcanilor. N-ar strica să constate și alții acest lucru. Poate că speculareа unor oportunități politico-strategice (imprevizibile în acest stadiu) ne-ar servi mai mult la adeziunea la NATO decât arguțiile unor politicieni sau ziariști de duzină (vezi domnul Chirovici de la Curierul Național).
Aceasta fiind zise, câteva reflecții asupra situației.

De unde în "superioritatea lui incontestabilă" președintele Clinton credea că șase rachete și două trei bombardamente îl vor aduce pe Miloșevici la masa tratativelor, el a reușit, din contra, să-l facă populkar pe detestabilul dictator (pentru a înțelege de ce, să ne amintim de august 1968 și de discursul lui Ceaușescu după invazia Cehoslovaciei lui Dubcek) și să precipite deportarea albanezilor din Kosovo. Desigur războiul dus de NATO este un război, drept. El apără o populație **civilă** nevinovată, de genocid și de deportare. Modul în care a fost inițiat și apoi dus pare însă iresponsabil. Războiul lasă puțin loc imaginației. El impune clișee pe care alte clișee încearcă să le șteargă. Exagerare contra exagerare, propagandă contra propagandă. Să încercăm în acest context confuz să ne facem meseria de informare obiectivă a opiniei publice.

1. Este fals să se spună că intervenția militară a NATO este responsabilă de exodul din Kosovo. Operația de "curățire etnică" datează din vara trecută. Înainte de prima rachetă Tomahawk trasă de NATO 200 000 de refugiați fuseseră deportați. Intervenția n-a făcut decât să grăbească procesul. Înainte de conferința de la Rambouillet se știe că Miloșevici desfășurase 40 000 de soldați în nordul Kosovo-ului. Continuarea operației de epurare era deci premeditată, orchestrată și planificată în timp, pentru a accentua exodul în momentul intervenției militare, pentru a se arăta cu degetul nu purificarea etnică ci bombardamentele NATO.

2. Miloșevici nu este un dictator stupid. El este o brută dotată cu un formidabil simț tactic și strategic. A învățat. Nu mai masacrează public ca în Bosnia. El dispune ca refugiații să fie deplasați și însoțiți la frontieră. Epurația se face fără prea multe urme vizibile, fapt care a reușit să păcălească opinia publică mondială până la primele imagini video amator publicate de BBC zilele trecute care aduceau proba că sunt masacre și execuții sumare.

3. De altfel, țările vecine invadate de refugiați, între care foarte fragila Macedonie, se clatină sub povara zecilor de mii de refugiați. Este, de asemenea, ceea ce dorea Miloșevici. Aici eroarea NATO este flagrantă și foarte gravă. Alianța n-a fost capabilă, înainte de a decide intervenția militară, să prevadă amploarea exodului, să instaleze echipamente de găzduire la frontiere, să pună în operă o logistică umanitară, să asigure un ajutor material țărilor gazdă. Pe când Miloșevici își desfășura soldații în nord, aliații ar fi trebuit să desfășoare – în timpul convorbirilor de la Rambouillet – în previziunea unui eșec, o forță umanitară în sudul și vestul granitei. Această forță, a cărei instalare se încearcă în aceste zile, cu o întârziere tragică, creează, pe lângă sentimentul de neprevedere, noi neînțelegeri între aliați. Într-adevăr, Germania, Turcia, Statele Unite, Țările Nordice, Austria, etc. Propun să primească contingente de refugiați. Italia și Franța sunt de părere cș o astfel de opțiune îl ajută pe Miloșevici în purificarea etnică și preconizează structuri provizorii în țările mărginașe întreținute umanitar de NATO. Aparent, dacă cântărim bine problemele, țările latine au dreptate. Nu trebuie uitat că aceste sute de mii de refugiați sunt de fapt **singura, dar suficienta**, justificare a intervenției militare. Europa, pentru prima dată în istoria sa, a îndrăznit un război pentru a impune pe teritoriul său un spațiu de democrație unde drepturile omului să fie egal respectate.

4. S-a anunțat ritos că nu va fi intervenție la sol. Aceasta este o prostie care i-a dat lui Miloșevici certitudinea că are timp să azvârle toți albanezii din Kosovo pe care nu i-a ucis, peste granițe.

5. Să nu uităm niciodată, pentru că trebuie să ne bazăm pe fapte, că acest război n-a fost declanșat **mai întâi** de către Europeni și Americani contra lui Miloșevici, ci **mai întâi** de Miloșevici contra **civililor** din Kosovo. Acest război este deci un răspuns la un război prealabil. De atlfel, o greșeală, printre altele, a aliaților occidentali, a fos aceea de a nu fi explicat suficient și de la început, ca singură **justă cauză** a cestui război, apărarea drepturilor omului în Europa. Între timp președintele francez Jacques Chirac a rectificat tirul, vorbind de "barbarie" și "crimă". Celor care opun acestui principiu cel al "atacării unui stat suveran", îi vom răspunde simplu că Europa s-ar fi dezonorat lăsând să se desfășoare pe teritoriul său un genocid dublat de o deportare masivă de populație, eveniment unic de la cel de-al doilea război mondial încoace, sub pretextul că este vorba de un război civil.

6. Mai prost stăm cu consecințele politice. Să admitem că sub o formă sau alta, Kosovo-ul va fi eliberat și populația readusă sub protecția NATO. Muntenegrul și Macedonia, ultimele dominouri, vor urma poate căci Miloșevici devenit erou național va continua politica sa sinucigașă. În Kosovo, democrații lui Rogova fiind demonetizați, la putere va fi componenta politică a UCK, fracțiune extremistă a rezistenței, provenită din discipolii lui Enver Hodja, comuniștii staliniști și mafioți.

În Rusia războiul lui Miloșevici a slăbit pozițiile partidelor democratice în Dumă și ale președintelui Elțin, deschizând drum comuniștilor lui Tiuganov și naționaliștilor extremiști ai lui Jirinovski.

Desigur, dacă Uniunea Europeană și Statele Unite urmează sfatul dat de geopoliticianul francez Alexandre Adler în "Courrier International" de a crea "un veritabil plan Marshall pentru Albania și Kosovo...", problemele din balcani s-ar putea, provizoriu, rezolva. Cu Rusia însă e o altă poveste și tare mi-e teamă că NATO s-a jucat de-a ucenicul vrăjitor. Fără să mai vorbim de faptul că protectoratul din Bosnia, Kosovo și poate mâine din Muntenegru și Macedonia, se vor perpetua ca în Cipru.

Senzația care rămâne analistului politic este aceea a unei acțiuni negândite, nepregătite și condusă de politicieni de mâna a doua, chiar dacă, de fond, este justificată.

Uniunea Europeană

Orice rău e spre bine. Explozia din Kosovo a condamnat pe Europeni să se înțeleagă la summitul de la Berlin. Europa nu poate apărea divizată în fața unei astfel de conjuncturi externe. Cancelarul Schröder, președinte în exercițiu al UE a trebuit, pentru a încheia cu succes problema Politicii Agricole Comune (PAC) și cea a fondurilor structurale (ajutoarele către țările mai puțin dezvoltate – Grecia, Portugalia, Spania, Irlanda), să facă serioase concesii. Câștigători, Franța pentru PAC și în special Spania pentru fondurile structurale.

Marile perdante, țările care candidează la intrarea în UE. Este acum sigur că – în afară de evenimente neprevăzute – nici o nouă admitere în Uniune nu se va face înainte de 2006. Pronosticurile actuale dau ca primă intrată Polonia. Kosovo-ul a contribuit de asemenea la rezolvarea virulentului conflict Franco German privind PAC, care ar fi putut otrăvi relațiile dintre cele două țări și îngheța lungă vreme procesul de integrare politică socială și militară a țărilor Uniunii Europene.

Poate că și pentru România să fie mai bine. Dacă ne punem pe treabă, șapte ani ne dau timp să fim mai prezentabili democratic și economic și să ne luăm și noi rândul pentru adeziunea la Uniunea Europeană. Între timp vor trece două alegeri prezidențiale și legislative și poate că Cel de Sus va da înțelepciune poporului român să aleagă oameni care să-l conducă bine și cu curaj.

Paris 7 aprilie 1999

Șerban Manu
fiul lui George Manu

(cont. pag. 8)

de familie, nu m-au atras şi nu m-am legat de bunurile şi mediul vieţii străine, ci, m-am rugat lui Dumnezeu, să-mi aduc familia din Ţară, în pericol de a fi deportată în Siberia şi, după 20 de ani de despărţire şi aşteptare, Tatăl Ceresc, în anul 1964, mi i-a adus lângă mine, deşi printre străini, iar soţiei ca învăţătoare, guvernul comunist i-a tăiat dreptul la pensie, după 33 de ani serviţi pe altarul şcolii româneşti.

În aceşti ani nefericiţi, ai deşţărării mele şi a suferinţei familiei şi copiilor, nu m-am înstrăinat, nu mi-am uitat graiul nostru scump românesc din părinţi şi strămoşi, ci mulţumesc lui Dumnezeu, am rămas, acelaşi fiu pribeag al României, acelaşi român neaoş şi cu toate presiunile autorităţilor străine, n-am renunţat la naţionalitatea română, credinţa şi sentimentele noastre româneşti, de nepoţi şi strănepoţi ai DACIEI şi voi rămâne, câte zile voi mai avea, acelaşi român creştin ortodox, ca şi scumpii mei părinţi, fraţi şi surori, cari s-au stins din viaţă, în robia păgânilor şi în anii noştri nefericiţi.

Se ştie şi mărturiseşte istoria, că poporul român, a suferit secole de umilinţă şi robie străină, subjugări şi schingiuiri păgâne, sacrificii şi chinuri de mucenici şi sfinţi, pentru credinţa în Dumnezeu şi scumpa noastră Ţară creştină.

Dar, din toate suferinţele şi nedreptăţile, Cel din Înălţimi, ne-a ajutat şi ne ajută să biruim loviturile satanice şi osândirea iudeo-comunistă.

Te rugăm, Doamne, Dumnezeul nostru,

ajută-ne, să luptăm cu tot sufletul şi cu toată dragostea noastră, la opera de înfrăţire a tuturor românilor din Ţară şi din străinătate, întru credinţă şi ideal creştinesc şi românesc, pentru înălţarea Neamului Românesc, în Lumina Cerului şi a istoriei.

Deschide-ne drumul, Doamne, către scumpa noastră Ţară şi spulberă toate împotrivirile duşmane din calea noastră, ca să ajungem liberi şi sănătoşi, pe meleagurile pământului nostru românesc şi strămoşesc, pe care ne-am născut şi unde, dorim să murim.

Primeşte ruga noastră, Doamne IISUSE HRISTOASE şi ajută-ne, să ne întoarcem, cât suntem în viaţă, în România, să ne ajutăm, Neamul şi Ţara, părinţii, fraţii surorile şi rudele noastre, cari au trecut prin atâtea, suferinţe şi primejdii şi să ne bucurăm cu toţii împreună, să vieţuim într-o deplină înţelegere şi colaborare, într-o unitate frăţească şi românească, în Pace, Libertate şi Independenţă naţională, cu reîntregirea scumpelor noastre hotare istorice şi pământuri româneşti, cari ne-au fost cotropite, jefuite, terorizate şi rupte cu forţa, din teritoriul Patriei noastre de toţi barbarii, duşmanii şi vecinii, lacomi, falşi şi răzbunători.

Ştim, că din inima Moscovei, iudeo-comuniştii, conduşi de cei 3 jidovi şi jidoviţi: Karl Marx, Engels şi Lenin, încă de la sfârşitul primului război mondial, în ura lor demonică, împotriva lumii creştine, au întreprins, organizat şi folosit, toate metodele şi mijloacele injuste şi satanice, toate acţiunile cele mai false şi periculoase, în scopul subminării, slăbirii şi anarhizării vieţii şi lumii creştine de pe pământ şi să instaleze, în fruntea şi conducerea omenirii întregi, o puternică – Împărăţie a Comunismului, guvernată după legile Talmudului, cu porunca iudaică – "Tob şebagoim harog", - Ucide pe cel mai bun dintre creştini.

În aceste vremuri dramatice, primejdioase, de ruină morală, decadenţă şi restrişte, când omenirea este tulburată, instigată şi otrăvită de patimi diabolice, răutate şi răzbunare, ca în pragul celei mai catastrofale prăbuşiri, să ne desprindem, fraţilor, din toate încleştările şi preocupările materialiste şi dăunătoare ale vieţii pământeşti, ferindu-ne de orice activităţi, acţiuni şi fapte, anti-creştineşti, anti-omeneşti şi anti-româneşti şi ca luptători credincioşi şi hotărâţi, ai Neamului nostru românesc, crescuţi în credinţa lui Dumnezeu, de Mişcarea şi de Şcoala Legiunii "Arhanghelul Mihail", să întreprindem, cu credinţă, dragoste şi bărbăţie, cu omenie, demnitate şi respect reciproc, drumul de luptă şi onoare, pentru regenerarea şi reînsufleţirea neamului omenesc şi creştinesc, cu gândul la toţi fraţii noştri, prigoniţi de păgâni, scoşi bolnavi din spitale şi ucişi, arşi în crematorii, schingiuiţi prin celule întunecoase, lagăre şi închisori, centre de munci faraonice, masacrare şi deportaţi în fundul Siberiei şi Urali, printre cari, scumpul meu frate, Nicolai Paulescu, învăţător, al satului nostru, unde i-au ucis călăii sovietici, obligându-i, să-şi sape singur groapa, ca la Mănăstirea – "Oranki" – din Rusia, transformată după 1917 în închisoare, pentru preoţi şi călugări.

Noi, Neamul Românesc carpatin, suntem stăpânii, milenari ai munţilor Carpaţi, iar numele pe care-l poartă munţii noştri, vine de la strămoşii noştri – Carpii.

Noi, nu suntem un neam de corcituri rasiale şi tot felul de amestecuri etnice, ci suntem urmaşii băştinaşi şi legitimi ai Dacilor şi ai regilor, Dromihete, Burebista şi Decebal, cari ne-au crescut în credinţa monoteistă, a unui singur Dumnezeu, în nemurirea sufletului şi în viaţa eternă.

Aceasta este linia istorică, de trăire a românismului nostru tradiţional şi pre-creştin, a Neamului nostru românesc şi creştinesc. Din acest crez şi din această Lumină Sfântă a Creştinismului, îşi primeşte tăria necesară, în lupte şi în apărarea Dreptăţii Divine, sufletul nostru românesc.

Deci, să trăim în credinţă şi frăţie şi să muncim, dragii noştri, cu credinţă şi dragoste în Dumnezeu, lângă Cerul şi pământul nostru românesc şi strămoşesc şi să ne împlinim toate îndatoririle noastre de fii ai României, în deplină conştiinţă creştină.

<u>Noi, Neamul nostru românesc, avem misiunea sfântă, de apărare a credinţei în Dumnezeu, adăpostită în munţii Carpaţi.</u> Noi, Românii Creştini, suntem Generaţia şi lumea românească şi creştinească, care ne vom întoarce, în curând, din nefericitele noastre deşţărări, după atâţia ani grei, nu cu averi materiale şi cu buzunarele pline de dolari, ci vom veni, cu tot ce ne-a dăruit Dumnezeu.

Vom veni şi vom aduce cu noi, sfintele şi scumpele noastre icoane, cărţile de rugăciuni, cărţile istorice, ştiinţifice, literare, tablourile şi tot ce-au scris ţi-au publicat, cu sacrificii, fraţii noştri români creştini, preoţii, profesorii, poeţii şi scriitorii noştri în Exil, Elita Neamului nostru, sacrificată în Ţară şi în lumea străinătăţii.

Dragii Noştri Fraţi,

Aş fi cuprins, în această Expunere din lumea refugiaţilor români creştini din Exil şi alte probleme, legate de sufletul nostru şi al tineretului nostru românesc şi creştinesc, pe care se reazemă marea răspundere şi viitorul Neamului Românesc, în care avem toată încrederea şi credinţa noastră, dar Bunul Dumnezeu, îi va ajuta pe toţi cei de bună credinţă şi-i va apăra de păgâni şi de orice rău.

"Aşa să ne ajute Dumnezeu!"

Cu aceste gânduri şi dorinţe de bine, cu urări de sănătate şi Biruinţă asupra duşmanilor, cari ne urăsc, ne rugăm lui Dumnezeu, pentru Înălţarea Ţării noastre şi pentru Pacea lumii întregi şi închei acest – ULTIM CUVÂNT AL MEU DIN EXIL - , pe care l-am scris cu gândul la Dumnezeu, la ctitorii, eroii, îndrumătorii şi martirii noştri şi ai Creştinătăţii.

Dumitru Paulescu

O JUSTIȚIE KAFKIANĂ CONTINUĂ SĂ-L ȚINĂ ÎNTEMNIȚAT PE ILAȘCU

Zilele acestea a avut loc la Tiraspol, o nouă întâlnire între Petre Lucinschi şi pseudo-preşedintele "republicii nistrene" Igor Smirnov. Discuțiile s-au purtat într-un cadru festivist-protocolar au fost discutate probleme legate de noua situație ivită a conjucturii socio-economice şi politice. Se cunoaşte faptul că pe ordinea de zi a Dumei de la Moscova, urmează să fie pusă şi problema Transnistriei, care ar urma să fie declarată un stat rusesc alipit Federației Ruse. Deasemeni se cunoaşte faptul că Transnistria este o encalvă a forțelor militare ruseşti în această parte a Europei, ea, este întreținută de Moscova artificial.

Presa de la Chişinău audio-vizuală şi scrisă au acordat spații largi acestui "eveniment" politic. Întâlnirea a fost comentată după opțiunile politice, după sentimente şi resentimente.

Discuția dintre Lucinschi şi Smirnov, a evidențiat faptul că Ilie Ilaşcu şi tovarăşii săi de suferință sunt indezirabili pentru actualii guvernanți. Lui Ilaşcu nu i se iartă faptul că în decembrie 1993, într-un apel către alegători a spus :"Mă adresez vouă , oameni simpli de la sate, care ne țineți pe toți şi datorită cărora mai existăm. Nu credeți minciunile comuniste ale președinților de kolhozuri şi sovhozuri din aşa-zisul partid democratic-agrar".Mai reținem din acel apel următoarele:"Nu-i credeți pe social-democrați care vă spun că numai cu Rusia împreună putem exista". Această frază a atras nu numai mânia agrarienilor dar şi a Europei care nu vrea să despre Ilie Ilaşcu nimic. Lui Ilaşcu nu i se iartă faptul că a spus: "În încheiere, vreau să vă descânt de speriat pe toți cei care fluturați sperietoarea Unirii cu Patria-mamă România. Dragii mei basarabeni rămâneți cu bine, Țara mamă vă aşteaptă!". Este cumplit să constați astăzi că tot mai mulți politicieni români l-au uitat pe Ilaşcu.

Ilaşcu continuă să fie bolnav, Leşco este şi el grav bolnav, Ivanțoc suferă îngrozitor, Tudor Petrov-Popa, este bolnav. Nici Lucinschi şi nuci Smirnov nu au dat atenție niciodată celor din puşcăria rusească de la Tiraspol. Apelurile parlamentarilor de la Chişinău sunt tot mai rare. Ilaşcu rămâne izolat. Preşedintele Lucinschi nu vrea un erou în preajma sa. Ilaşcu continuă să fie prizonierul şi condamnatul unei justiții kafkiene, el fiind ținut în labirintul politicii antinaționale şi antiromâneşti de către cei care au conspirat mereu împotriva idealului de Unire. Delatorii sunt ținuți la loc de cinste, eroii zac în temnițe.

Constat cu stupefacție faptul că în "Dicționarul Enciclopedic Ilustrat", editat la Editura "Cartier" din Chişinău, pentru Ilie Ilaşcu nu s-a găsit un loc. În schimb vei găsi nume care au slujit cu devotament comunismul şi de asemeni găseşti mulți marxişti din Țară şi din Basarabia. Nu comentez defavorabil această apariție, dar rămân cu un gust amar, gândindu-mă că Ilaşcu nu a avut în această lucrare monumentală pentru cultura dintre Prut şi Nistru. Mă revoltă faptul că cu cât opera unui om (Ilie Ilaşcu) este mai importantă pentru posteritate, cu atât mai puțin pot să o înțeleagă contemporanii lui. Coroana de lauri a contemporanilor nu mai înfloreşte decât pe tâmplele eroului muribund.

Noi avem nevoie de Ilie Ilaşcu, chiar dacă astăzi nu mai avem aceleaşi idealuri ca în perioada anilor 1990-1993, Reîntregirea.

Alin Durere

ROMANIA INTRINSECĂ

Deoarece în curând se împlineşte un deceniu de când se vorbeşte mereu de imaginea țării noastre în lumea largă, este firesc şi să se pună întrebarea despre imaginea cărei realități este vorba. O țară, respectiv un neam după care până în clipa de față se defineşte o țară, nu este o femeie cochetă care-şi pictează şi ajustează în fiecare zi autoportretul, pe tenul propriu, după capriciile modei sau după cele proprii, în aşa fel încât, demachiată, nu se mai recunoaşte în oglinda ingrat de necruțătoare. Femeia cel puțin pune fardul care i se pare că ar favoriza-o şi, de ce să nu recunoaştem, că orice fard ar pune îi dă impresia că o avantajează cu ceva, mai ales dacă "mama natură", cum vorbesc eufemistic cei fără neam şi Dumnezeu, s-a dovedit mai puțin generoasă cu farmecele ei. Imaginea unei țări, înțelegând a neamului ce o locuieşte, deci nu harta ei, solicită o realitate mai profundă şi mai durabilă până la perenitate decât aceea a imaginii unei femei de-a lungul vieții ei. Ea solicită o constantă permanentă cu caracter esențial, unic, invariabil, o constantă intrinsecă deci, o realitate în sine, aşa cum o monedă de aur de exemplu nu o apreciem la un moment dat după puterea ei de cumpărare sau de schimb, ci după valoarea în sine a materialului din care constă. Încercând această operație de demachiere a imaginii noastre adânci, esențiale, de fardurile nenorocite ale secolelor de istorie supusă la grele probe, trebuie să ajungem la cel mai pur aur nativ care ne este propriu, adică la structura noastră intimă, nealterată şi inalterabilă, la fondul nostru autentic şi germinativ.

Dar tocmai pentru ca să poată germina fondul acesta trebuie să fie, din nenorocire, descoperit în momentul de față, fiindcă se dovedeşte acoperit nu de farduri efemere ci de o zgură sedimentată şi constituită într-o crustă greu de înlăturat fără sângerări, uneori periculoase. Răul practicat perseverent şi sistematic s-a suprapus pe viața noastră de neam acoperindu-ne adevărata față. Masca a devenit în ochii lumii, care asta şi voia pe de altă parte, o imagine de circulație valabilă şi lumea cu această imagine neautentică şi pervertită s-a obişnuit când vrea să stea de vorbă cu şi despre România. Ba încă mai mult, noi înşine ne-am obişnuit atât de mult cu această mască străină încât în bună măsură ne-o însuşim ca reală. Cu alte cuvinte, pe imaginea noastră reală s-a suprapus una mimetică, străină, suportată din motive străine de noi, de oportunitate de moment, care încearcă să prindă rădăcini în fondul nostru autohton, să-l altereze şi să-l reducă la simplu îngrăşământ pentru o vegetație parazitară, de import. Este ca o spălare a creierului aplicată unei comunități omeneşti înzestrate intrinsec şi extrinsec cu calități şi bogății. Calitățile trebuie să fie negate şi anihilate iar bogățiile însuşite de către alții, care le râvnesc şi ne asupresc ca să şi le poată însuşi. Dar tot aşa cum spălarea creierului, odată realizată, nu dă roade în continuare fiind ceva fals în sine – abominabilul fenomen comunist din temnițele de la Piteşti şi Gherla este o confirmare de nezdruncinat – masca aceasta impusă unui neam întreg de către ceea ce unii numesc teroarea istoriei, nu rodeşte nici în moment nici în durată, fiind ceva nenatural, deci neconform legilor vieții. Şi rămâne ceva cu totul străin de ființa noastră, nu mai este nici măcar "spălare a creierului" ci "brainwashing", adică ceea ce este de fapt, o

(cont. pag. 11)

(cont. pag. 10)

rezonanță străină complet de sufletul nostru, care nu ar fi putut zămisli aşa ceva.

Spălarea creierului nu poate aduce decât sterilitate mintală şi spirituală, eşuare în moarte, fără posibilități de revenire, reînvierea neputând fi posibilă în ceea ce a rămas prin acea spălare, adică în vid absolut.

Dar atunci, făcând săpături în crusta ce se nutreşte din seva noastră, la ce vom ajunge? În orice caz nu la vid, în care şi pe care nu se poate construi nimic, ci la fondul originar, inițial, la fondul nostru ontic care a rodit de am putut supraviețui şi ne-am putut manifesta prezența în istorie. Este ceva asemănător cu descoperirea straturilor adânci de sub picturile actuale din bisericile mănăstireşti, unde a trebuit, în unele locuri să se radă 3-4 picturi pentru a se ajunge la cea originală, din vremea ctitorului. Deosebirea este doar de autenticitate, fiindcă picturile suprapuse peste cea inițială au fost tot valori, nu zgură a vremurilor sterile, cu anumite excepții care confirmă regula, cum ar fi de ex. zugrăvirea figura regelui călău Carol II, peste aceea a unui domnitor, ctitor şi "dătător de legi şi datini".

Să radem dar de pe fața noastră istorică, suferindă şi sângerândă, masca devenită crustă groasă a nefirescului şi păcatului şi în lumina vie a valorilor perene, pângărite dar rămase nealterate, să ne făurim din nou, cu posibilitățile vremurilor noi, istoria noastră autentică, înnodând-o cu trecutul, cu începutul binecuvântat al ei.

Dar, mai întâi, ce vom descoperi?

Ei bine, după adâncimea raderii sau a săpăturilor vom ajunge la adevărurile fundamentale ale istoriei şi devenirii noastre. Cu statornicia patosului originar vom afla şi trăi înainte de toate dorul reîntregirii neamului într-un singur organism viu, dorul acesta izvorât parcă din mitul cosmic arzând, al reîntregirii universale a ființei. Vom ajunge astfel la reînvierea mitului în sine, singurul creator şi promotor de valori spirituale. Pentru cine trăieşte, ceea ce spunem aci este un loc comun. Dorul, arşița reîntregirii, după secole de despărțire impusă de intruziunea unor forțe obscure şi străine în cărarea dezvoltării noastre, a fost elementul permanent de continuitate, exteriorizat din când în când de către un geniu creator şi intuitor al drumului nostru între astre şi infern. Aceasta a fost "pohta ca am pohtit", aceasta a fost tânjirea sufletului ardelean după stările ceva mai conştiente din Principatele întemeiate după o rupere dureroasă din matca originară:

"Voi sunteți acolo, viteji pârcălabi,
Şi voi, preacinstiților vornici,
Statornici în cinstea de lege şi țară,
În focul credinței statornici"

Dincolo de anumite momente, mai mult sau mai puțin intense, toate semnificative şi valoroase însă, vom regăsi acel fir spiritual al devenirii noastre istorice în vederea mântuirii noastre de neam, ca entitate ontică originară şi originală, având conştiința unei misiuni proprii, începând de la izvoare.

Şi vom înțelege că de la începuturi rostul nostru a fost să impunem pe aceste meleaguri binecuvântate rosturile mari şi adânci ale voii lui Dumnezeu, prin luptă, muncă şi sacrificiu duse până la capăt.

Vom descoperi astfel că firul nostru existențial începe cu momentele de jertfire pentru victorie în luptă aduse lui Zamolxe, zeu şi spirit protector unic, care se închină lui Iisus în modul cel mai firesc şi-l recunoaşte atunci când îl descoperă. Trecerea la credință revelată nu este însoțită de nici o zguduire şi de nici o împotrivire, ea fiind de la sine doar un pas întru cunoaşterea adevărului absolut de către sufletele nemuritoare. Pe jertfa adusă lui Zamolxe, în vieți de oameni, transfigurată în jertfirea de sine creştină stau începuturile entității noastre ca neam. "Ideea" de sacru la noi se confundă cu "ideea" moştenită de la strămoşi de jertfă pentru neam. Să nu uităm însă că lui Zamolxe i se aduceau jertfă vieți omeneşti tocmai pentru biruința neamului în istorie, istoria însăşi constituind o treaptă pentru intrarea în eternitate. Şi se sacrificau, prin propria lor dăruire, cei mai buni: luptătorii.

Acesta ne este începutul: luptă şi jertfă, jertfă şi luptă. Acesta este şi firul continuativ în decursul secolelor de istorie zbuciumată, poate mult mai zbuciumată decât a altor neamuri cu țeluri mai legate de pământ, deci mai uşor de realizat şi totodată în împrejurări mai faste. Pentru că Dumnezeu pe cine-l iubeşte îl şi ceartă, tocmai ca să-i îndeplinească voia. Aşezați de El pe plaiuri mioritice, ne-am format şi am trăit în farmecul lor, împăcați cu noi, cu firea şi cu Dumnezeu până când darurile moştenite au trezit pofta şi lăcomia altora, care le-au râvnit şi până când între noi s-au cuibărit invidia, răutatea şi pizma. Acestora le-a căzut pradă ciobănaşul care viețuia în cea mai completă armonie cu întreg plenul existențial. Şi acestea i-au adus peste noi, pe năvălitorii neîmpăcați cu ceea ce le-a fost hărăzit în vatra lor inițială. În luptă cu acestea şi în răspăr cu ele s-a realizat în vatra noastră tot ceea ce s-a realizat mai bun şi mai curat, fiecare familie în scurgerea vremii punând la temelie ce avea mai bun, câte o Ană ce-şi îndeplinea dramaticu-i dar şi binecuvântatu-i rost omenesc.

Şi astfel după secole în care magma aceasta daco-romană s-a individualizat, s-a personalizat între neamuri dobândindu-şi putere de afirmare şi creație de originalitate pe acelaşi drum de luptă şi jertfă pentru o spiritualitate proprie cu care să se poată prezenta în fața Dreptului Judecător, adică după ce s-a format ceea ce numim azi neamul românesc, am început să avem izbucnirile noastre pentru a dobândi veşnicia cerului, mântuirea. S-a format astfel un mod existențial românesc, cu valori specifice, alcătuind ceea ce cu un termen actual se numeşte cultura română, constând din aportul nostru propriu în patrimoniul culturii universale, cu care toate neamurile se vor prezenta la judecata din urmă.

Dar cum tot ce este faptă şi activitate omenească are urcuşuri şi coborâşuri, momente de înălțare şi decădere spirituală, de sfințenie şi păcat datorită avânturilor curate şi slăbiciunilor din noi şi cum, pe de altă parte, numai ceea ce este plăcut lui Dumnezeu şi folositor oamenilor rămâne în eternitate, valoarea noastră intrinsecă reiese clar şi ferm doar din momentele istorice în care ea se potențează în fapte şi creație. Păcatul, negația în fond, nu este o valoare, el distruge materia şi omoară spiritul şi ca atare nu are nimic afirmativ, constructiv. Nu vom afla deci în trecutul nostru realizări prin păcat, vom afla în schimb, în vremuri mai îndepărtate sau mai apropiate, momente în care spiritul românesc s-a afirmat, comunitar sau prin persoane anumite, în fapte şi creații salutare, care i-au asigurat prelungirea vieții pe pământ dându-i

(cont. pag. 12)

(cont. pag. 11)

posibilitatea să lupte în continuare pentru înfăptuirea misiunii sădite în el de Dumnezeu. Asemenea momente din trecut îndreptățesc optimismul nostru funciar şi speranța într-un viitor cu noi şi valoroase realizări, în ciuda marasmului moral şi a întunericului în care ne zbatem în prezent. Asemenea momente ne-au adunat în clipele de restriște la locul nostru sub steagul eternității.

Şi a fost să fie la început bunul simț şi buna cuviință în fața lui Dumnezeu a oamenilor de rând care au dat şi lăsat legi de viață între ei, izvorâte din legea dumnezeiască a bunei înțelegeri. Aşa s-au format primele comunități de trai şi limbă, aşa s-au pus bazele tradiției noastre omeneşti (omenia) şi creştineşti, care nu a râvnit la bunul şi viața altor comunități. Fiindcă poate că neamul românesc este azi singurul neam care se poate mândri că în istoria sa aproape bimilenară nu a purtat lupte şi războaie de cucerire şi acaparare a bunurilor altor neamuri cu care i-a fost dat să se întâlnească sub soare. În schimb a trebuit să dea lupte de apărare a ființei sale proprii în fața năvălirilor ce păreau de nezăgăzuit de către vreo putere omenească. Statornicia în credință şi legea strămoşească au fost prin secole şi milenii singurul nostru scut, singura noastră pavăză sub care am putut, atâta cât am putut, să ne creştem şi înmulțim talantul originar, ajutând în acelaşi timp şi altor neamuri să şi-l apere, cultive şi crească pe al lor. În acest sens, recunoaşte sau nu, Europa aceasta ingrată de azi are o datorie uriaşă față de noi, pe care nu şi-o va putea răscumpăra niciodată fiindcă nici ea nu şi-o recunoaşte, nici noi nu i-o cerem şi nu i-o reproşăm. Facerea de bine este o răsplată în sine.

Şi ca totuşi să nu se pară că vorbim în abstract, ne referim concret la momentele în care întemeietorii de țări şi urmaşii lor, Basarabii şi Muşatinii au stăvilit înaintarea năvălitorilor spre apusul Europei. În momentele de grea cumpănă Ştefan cel Mare a fost recunoscut ca "atlet al lui Hristos" de către cei chemați să-l recunoască, dar numai atât. Sabia lui a rămas tot singură în lupta cu necredincioşii năvălitori, apusul lăsând neamul românesc, atunci ca şi în secolul ce-l prohodim acum, "să se descurce" cum va putea. Şi Ştefan cu moldovenii lui s-a descurcat, cu crucea-ntr-o mână şi cu sabia-n alta, biruind duşmanii şi zidind câte un lăcaş de slavă şi rugăciune după fiecare luptă. Iar pe fondul acesta de dârzenie şi credință se înşiră, salbă de jertfe şi virtuți de-a lungul secolelor, cununiile noastre istorice cu veşnicia, întru desăvârşirea aceleiaşi credințe active, Mihai a intuit şi străfulgerat cu secole înainte dorul nostru de unire, l-a înfăptuit pentru o clipă ca să-l întărească în timpurile ce i-au urmat, dar a căzut pradă păcatelor noastre şi pizmei vrăjmaşilor. Uciderea lui a însemnat totuşi un pas înainte în desăvârşirea conştiinței noastre de neam românesc şi creştinesc. Constantin Brâncoveanu, în cel mai greu moment de cumpănă al credinței noastre în Hristos şi trăinicia neamului său şi-a pus viața sa şi a celor patru coconi ai săi temelie nezdruncinată acestora. Dacă "Brâncoveanu Constantin, boier vechi şi domn creştin" ar fi cedat iataganului otoman, otomani în credință ar fi devenit urmaşii celor de atunci până astăzi şi pământul României ar fi azi teatrul de luptă între frați cu credințe opuse, ca şi cel al sârbilor. După el, Ardealul rămas în robie străină, neamul s-a concentrat, a ieşit la lumină şi şi-a dovedit setea de istorie cinstită prin Horea, Cloşca şi Crişan şi mai târziu prin alt "crai" al munților, Avram Iancu. Şi acestea sunt doar momentele de vârf, izvorâte din statornicia în lege şi credință a oamenilor de rând, a neamului. Aceeaşi statornicie pe ambele versante ale Carpaților – şira spinării românismului, cum spunea Delavrancea – a dus la înfăptuirea idealului nostru milenar: unitatea tuturor românilor într-un stat național unitar, construit pe valorile noastre intrinseci: credință creştină, românism şi omenie.

Dar dacă fondul nostru ne arată acest tablou luminos, această față sinceră şi adevărată, de ce se mai pune o chestiune a imaginii noastre în lume? Ne-am putea întreba în modul cel mai firesc cu Poetul:

"Au prezentul nu ni-i mare? N-o să-mi dea ce o să-i cer?"

Şi răspunsul îl vom găsi tot la el:"De-aşa vremi se-nvredniciră cronicarii şi rapsozii

Veacul nostru ni-l umplură saltimbancii şi irozii"...

Din nenorocire acestea nu sunt doar antiteze literare, procedee stilistice ale romantismului "tardiv" al lui Eminescu, denigrare a prezentului prin sublinierea frumuseții trecutului. Aici este în cauză însăşi esența şi existența neamului românesc în lume şi în viitorul istoriei. Pentru că în momentul de față se dă un adevărat asediu asupra românismului exprimat în modul cel mai strălucit de către acelaşi Eminescu, care a trăit plenar prin viață şi scris. Or acum, după o jumătate de secol de ocupație comunistă cu forța armată a unei puteri străine, când ar fi momentul să ne regăsim întru şi pentru noi, suntem intoxicați în continuare cu elemente de import care, tot vorba lui Eminescu, ar fi bune dar nu ni se potrivesc. Şi nu numai atât, ci sub masca unor demonstrații cu iz ştiințifico-dogmatic se încearcă aşa numita demitizare culturală, care începe chiar cu Eminescu. Relativ de curând o revistă ce se afirmă de dialog social – dialog univoc bineînțeles, ca pretenție cel puțin – a adunat o serie de nume sonore în actualitate care s-au complăcut şi sprijinit reciproc în încercarea de a demola mitul lui Eminescu. S-au scris acolo enormități nedemne de a fi reluate în discuție, în stilul cel mai vadimist posibil. Şi dacă este adevărat dictonul că omul este stilul, îi invităm pe cei ce şi-au etalat numele acolo să se recitească pentru a-şi vedea propria imagine, înainte de a se interesa de imaginea României în lume, pe care vor să o schilodească după a lor. Dacă ar avea puțină putere de obiectivare şi ar ține cât de cât la fața României, poate ar găsi în ei şi tăria de a renunța la întreprindere. Cât despre Eminescu, el a fost atât de urmărit şi scotocit în toate ungherele sufletului său încât din toate a rămas imaginea lui complet dematerializată, serafică, ce pluteşte din înălțimile albastre peste sufletul neamului şi veghează la păstrarea lui autentică. Eminescu poate să fie oricât şi ori de cine atacat, atacurile rămân ridicole şi atacanții pigmei. Valurile mării furibunde ce atacă o stâncă scot în relief doar neclintirea stâncii şi măreția ei în furtună. Atacurile asupra lui Eminescu consolidează mitul lui Eminescu. Întotdeauna prezența nonvalorii scoate în relief valoarea.

Cum a fost însă posibil să fie atacat Eminescu? Răspunsul îl aflăm tot la el: prin infatuarea ostentativă a nonvalorii. Or, în prezent, trăim o epocă nu numai de recrudescență ci de dominație a nonvalorilor pe plan mondial. Afirmația ar putea surprinde şi ar putea fi pusă tot pe seama unei infatuări. Dar să ne gândim doar puțin la amploarea publicitară ce a avut-o şi continuă să o aibă în lume întreaga

(cont. pag. 13)

(cont. pag. 12)

infidelitate conjugală, fără urmări publice, a unui preşedinte de imperiu economic. Nu este vorba de aspectul moral al afacerii. De acesta nu s-a interesat deloc mass-media, ci de scandalul întreținut în jurul întâmplării pentru a determina nişte consecințe politice. Şi cu aceasta am pus şi degetul pe rană, dezvelind-o: politicianismul, boala acestui sfârşit de secol şi de mileniu. Fiindcă într-o lume şi într-o vreme în care, sub lozinca, în fapt demolatoare de valori, a drepturilor omului, se legiferează homosexualitatea şi se practică pe scară întinsă pedofilia, un adulter nu mai poate prezenta cât de cât un aspect de gravitate. Ceea ce a interesat şi interesează este de fapt cancanul, bârfa politică, ridiculizarea şi anihilarea principiilor ce trebuie să domine în conducerea societății, pentru a se trage profit din demolarea lor. Nu se urmăreşte aplicarea principiilor, nici măcar înlocuirea lor dacă ar fi cumva perimate, deşi un principiu moral nu se perimează, ci exploatarea materială, financiară a haosului etic. Aceasta înseamnă de fapt politicianismul.

Nu politica. Politica este o artă nobilă a conducerii societății, a guvernării deci. Politicianismul este o mentalitate flagel de corupere a oricărui principiu şi a oricărei ținute morale în locurile de conducere, de guvernare a societății. O exploatare imorală a principiilor morale în detrimentul celor guvernați. În această poziție interesul personal este singurul mobil al omului politic devenit acum politician. Şi cum în starea actuală a omenirii, individual, din cauza numărului nu se poate acționa, se creează o conducere politicianistă oligarhică, mafiotă care, trâmbițând principii democratice, în fapt nu are altă grijă decât să rămână la putere pentru interesele proprii.

Aceasta este starea de fapt mai ales la popoarele şi statele mai mici, ale căror interese materiale sunt legate până la dependență de ale celor mari. În această dependență politicianismul nu recunoaşte nici o frână, nici un obstacol în calea aservirii țării unor interese străine, prin aceasta servindu-se pe sine. Însăşi noțiunea de trădare nu mai are ecoul ce-l avea cândva în oamenii din trecutul pe care politicienii vor să-l demoleze din sufletul celor conduşi. Şi este normal aşa, deoarece politicianul, nu omul politic, repet, întotdeauna se va simți mai bine servit de către cel cu care s-a asociat împotriva comunității pe care o deserveşte.

Spre nespus de marea durere a noastră, politicianismul românesc are un loc prioritar în lumea întreagă. Început cu secole înainte, depistat şi demascat de Eminescu şi de alții, la noi, după înfăptuirea statului național unitar, politicianismul a cunoscut o înflorire unică. Bucuroasă că este în fruntea unei țări mai mari şi bogate, clasa noastră politică, politicianistă deci, printr-o "politică" de înstrăinare a obținut toate recordurile. Şi astfel, treptat, pe aceeaşi direcție antinațională şi chiar antistatală, politicienii noştri, de pe pretinsa lor ținută de democrați înveterați au reuşit:

1. să practice genocidul împotriva poporului pe care-l conduceau;
2. să cedeze fără a se trage măcar un glonț o treime din teritoriul țării;
3. să poarte un război pe care l-au numit sfânt şi național, cu floarea tineretul românesc în închisori şi exil;
4. să renunțe, în urma acestui război, fără a întreba măcar poporul, la o provincie cu cele mai vechi rădăcini în istoria noastră;
5. să provoace fenomene morbide de disoluție națională ca reacție la deteriorarea moravurilor, cum este ideea nefastă a unui partid regional, manifestări anarhice contra statului cum ar fi acel "M-am săturat de România" al unui ziarist din Cluj, sau revendicarea unei autonomii administrative a Ardealului formulată la Timişoara;
6. să cultive corupția, laşitatea şi trădarea încercând să facă din sentimentele cele mai nobile pentru un om, din credință şi patriotism, din naționalism, un sentiment de inferioritate morala, ceea ce țintește de fapt la anihilarea spiritualității noastre în lume şi în fața lui Dumnezeu.

De aici toată starea de deznădejde şi dezorientare, lipsa de orice perspectivă spirituală şi materială, neîncrederea în noi şi în viitor. Alcătuim o lume care vegetează şi refuză să germineze. Iar aceia care ar avea curajul să încerce o ieşire din acest marasm sunt ostracizați.

Care-i soluția? Să ne lăsăm să murim istoric? În nici un caz! În străfundurile conştiinței noastre de neam legionarii ştiu că mai licăreşte încă acea Românie intrinsecă, tezaur de credință şi jertfă, dătător de speranță şi încredere că neamul românesc nu se va lăsa să piară. Iar ei nu vor decât să readucă acest tezaur în sufletele tuturor românilor.

Sebastian Mocanu

"CAIETELE DE LA DURĂU"

Ne-a parvenit, datorită amabilității Doamnei Doina Popa, un exemplar din Caietele de la Durău (septembrie '98), fapt care ne-a bucurat în mod deosebit.

Şi aceasta nu numai pentru că descoperearn – târziu – existența a încă unei publicații literare autentic româneşti şi nici pentru numele prestigioase care asigură apariția numitelor Caiete, dar mai ales datorită identității unor principii călăuzitoare, a unui set de valori care nouă ne-au fost scumpe din totdeauna, pentru care am luptat şi suferit mult şi pe care le împărtăşim şi azi.

Ne sunt mai de mult cunoscute numele unui Adrian A LUI Gheorghe, Doina Popa, Cassian Maria Spiridon, Liviu Ion Stoiciu ca şi ale lui Gellu Dorian şi Radu Florescu.

Este reconfortant să ne întâlnim pe aceleaşi trasee ale patriotismului, ale creştinismului şi ale anti-comunismului.

Desigur că rămân încă alte meridiane fecunde şi generoase pe care ne-am putea întâlni şi aşteptăm plini de speranțe momentul respectiv.

Oricum, din toată inima felicitări, mult succes în continuare şi – de ce nu? – un pic de invidie pentru faptul că, iată, noi aici în Capitală, mai cosmopoliți, nu dispunem nici de cenacluri pe măsură, nici de asemenea Caiete fără cusur, de la condiția grafică până la conținut.

Iaşul rămâne Iaşi!

N. NICOLAU

DESPRE NAE IONESCU

(considerații asupra metodei celor care neputând să accepte realitatea așa cum este, încearcă să rescrie istoria conform cu slăbiciunea minții lor)

Rândurile de mai jos nu se referă în primul rând nici la biografia, modul de gândire, opera scrisă (în speță cursurile și publicistica) ori cea nescrisă, ilustrată de strălucita pleiadă a ucenicilor lui Nae Ionescu. Problema pe care doresc să o aduc în atenția dumneavoastră (și folosesc intenționat termenul "problema") privește *modul în care este prezentat și perceput Nae Ionescu astăzi.*

Și pentru aceasta, voi porni de la un fragment din "Gândurile despre Nae Ionescu" ale lui Dan Ciachir, datând, atenție, din 1989, și publicate în 1994 la editura "Ideea Europeană": *"la 16 iunie 1990 se vor împlini o sută de ani de la nașterea lui Nae Ionescu. A mai rămas până atunci un an.* ***Știu că nu se va scrie nimic despre el".***

Trista actualitate a celor de mai sus la nu mai puțin de 10 ani de la dispariția cenzurii comuniste!

Și anul acesta, ca și în anii precedenți, fundația Buna Vestire, este, după știința mea, singura care ține să puncteze data încetării din viață a Profesorului. Nici una dintre editurile care au publicat și vândut cărți semnate Nae Ionescu nu s-au gândit să marcheze în vre-un fel data de naștere respectiv data morții acestuia. Și, slavă Domnului, aceste edituri nu sunt tocmai puține: Humanitas – 5 titluri de carte, unul fiind și re-editat – e vorba de "Cursul de metafizică", editura "Eminescu" – 4 titluri de carte, Anastasia – 4 titluri de carte, Timpul – 2 titluri, editurile "Apostrof", "Roza Vânturilor", "Institutul European", "Antet" și "Criterion Publishing" cu câte un titlu.

De asemenea, nici în mediile universitare nu întâlnim mai multă preocupare față de opera și viața lui Nae Ionescu: nu am auzit de vre-o sesiune de comunicări pe temele menționate. În schimb mi-amintesc foarte bine un număr din ziarul "Dilema" de-acum câțiva ani, în care era publicat un sondaj privitor la măsura în care este cunoscut Profesorul generației interbelice în rândul studenților la filosofie ai Universității București: cvasitotalitatea celor întrebați au putut spune doar "da, am auzit de el, dar... cam atât". Nu vreau să generalizez, dar este de domeniul evidenței conul de umbră în care este lăsat astăzi "Profesorul" tocmai de către mediul care ar putea și ar fi dator să-l pună cel mai bine în valoare: e vorba desigur de mediul universitar, cel în care și-a desfășurat în principal activitatea și în care și-a format discipoli.

Însă mult mai grav decât acestea este un alt aspect al problemei prezenței și receptării lui Nae Ionescu în perioada actuală: reacțiile stârnite editorilor și exegeților, atâția câți sunt, de aderența sa la Mișcarea Legionară.

Iar acesta ține pe de o parte de incapacitatea anumitor intelectuali români de a se dezbăra de stângismul ce le-a devenit structural prin amestecul propagandei comuniste cu aerul inspirat după decembrie 89 prin saloanele și sălile de conferințe ale Europei, și, pe de altă parte, de frica de asumare a realității asupra perioadei interbelice, aceasta fiind în totală contradicție cu discursul ideologizat de astăzi, al intelectualității europene.

De aici au rezultat încercările penibile de a se masca opțiunea legionară a Profesorului prin publicarea unor date biografice "încifrate" (vezi "Cursul de logică" respectiv "Cursul de istoria logicii" publicare de editura Humanitas în 1993 – unde în scurta prezentare biografică aflăm că NI a fost, citez, "ideolog al unei mișcări de dreapta", numele acesteia fiind desigur atât de odios încât cititorul interesat trebuie să-l ghicească). Sigur această discreție premeditată e menită să situeze pomenita opțiune în sfera derizoriului, sugerând cititorului lipsa unei corespondențe între gândirea și pedagogia Profesorului și activitatea sa politică. Nu mi-am propus ca, în cadrul acestui scurt cuvânt să tratez tocmai această corespondență, pe care personal o consider evidentă și firească, vreau însă să atrag atenția că perseverența obsesivă cu care este negată, și cere-mi aminteșe de virulența contestării operei politice a lui Eminescu, nu poate fi decât dăunătoare efortului de a depăși gaura culturală a zecilor de ani de comunism.

De altfel, aceeași obsesie a cosmetizării trecutului legionar se regăsește și când este vorba de vârfurile intelectuale mai tinere ale aceleiași perioade interbelice: Eliade, Cioran sau Noica. De regulă în cazul acestora este invocată imaturitatea și teribilismul vârstei (trecându-se sub tăcere cu bună știință că, de exemplu, presupusul "imatur" Eliade era deja asistent în cadrul Universității București și scrisese un număr de romane și lucrări științifice de referință, iar Noica, la momentul aderării declarate la Mișcarea Legionară, publicase de mult "Mathesis" – 1934, sau "Încercare în jurul cunoașterii și individului" – 1937). Cum presupusa imaturitate nu putea fi invocată în cazul lui Nae Ionescu, s-a recurs la diabolizarea personajului. De exemplu, în numărul 65/decembrie 98 al revistei "Sfera Politicii", am întâlnit unul din rarele articole provenind din mediul universitar, referitor la persoana (și mai puțin la personalitatea) Profesorului, semnat de dl. George Voicu – doctor în filosofie, conferențiar universitar în cadrul Facultății de Științe Politice și Administrative a Universității București. În articol, autorul folosește un limbaj aproape magic, vorbind de citez, "vrăjile diavolului", pentru a ilustra influența lui NI asupra ucenicilor săi. Lipsa ghilimelelor în textul pomenit, care ar fi permis poate, o interpretare metaforică a expresiei, ne confirmă încă o dată că pentru a-i acuza pe legionari, orice argument este valabil.

Ca o consecință firească, această tentativă de a încadra generația interbelică și pe Profesorul ei într-un cadru delimitat de prejudecățile stângiste ale pseudoelitei intelectuale românești de astăzi, evidențiază cu necesitate tocmai refuzul și incapacitatea înțelegerii și adoptării metodei de gândire a Profesorului. Încercarea de a circumscrie realitatea unor prejudecăți este tocmai opusul a ceea ce profesa acesta în cadrul *"Cursului de teoria cunoașterii"* din anii 1925-1926:

"Metoda pe care o întrebuințez eu [...] este o *metodă empirică;* aceasta nu pleacă nici de la principii apriorice, nici de la idei preconcepute, ci pur și simplu de la constatări asupra realității, așa cum este ea în viața noastră și așa cum o trăim noi." Această metodă "este singura care pleacă de la realitate și care, prin urmare, prezintă de la început toate garanțiile că vorbim despre realitate și nu despre altceva"

Dincolo de toate acestea, rămâne semnificația faptului pe care l-am pomenit încă de la început, și anume că memoria Profesorului este păstrată astăzi mai degrabă de cei care l-au văzut solidar cu ei în temnițele lui Carol II, și în continuare deși trecut la cele veșnice, l-au simțit alături în prigoana lui Antonescu, și mai apoi în lungii ani de pușcărie comunistă, decât de cei care, citindu-i cărțile, au găsit de bon ton, într-un moment al vieții lor, să se declare încântați sau chiar discipoli ai lui Nae Ionescu.

ing. Burz Pînzaru Andrei
student anul I Teologie (FF)

REVISTA PRESEI STRĂINE

ESTONIA ŞI MINORITATEA RUSĂ.

În 1940 Estonia avea 1.200.000 locuitori. Din aceştia 150.000 au fost trimişi în Gulag. Circa 32% din locuitorii actuali sunt ruşi, sosiți în Estonia după ocuparea țării de către tancurile sovietice. Întemeind o minoritate aparte aceştia îşi afişează ataşamentul față de Moscova, dar preferă să rămână totuşi pe loc pentru că acolo se trăieşte mai bine.

Max van der Stoel, comisarul din Bruxelles al Afacerilor Țărilor Baltice, de acord cu Moscova, vrea să constrângă Estonia să acorde statutul de cetățeni acestor rusofoni care refuză să învețe limba oficială şi să se supună legilor acesteia. ("Centre Européen d'Information" – 15 martie 1999)

DREAPTA AVANSEAZĂ ÎN AUSTRIA.

Stânga europeană freamătă în urma victoriei electorale în Austria a lui Georges Haider liderul Partidului Libertății (FPOE). În ciuda neîntreruptei campanii de ură contra lui şi a partidului său, acest bărbat de 49 de ani a reuşit în 13 ani – pornind de la 5%, să ajungă la 25%, apoi la 31%, obținând 40 de locuri în parlamentul național cu 183 de reprezentanți. Acum cu 42,9% din sufragii el devine guvernator al Carinthiei, una din cele 9 provincii ale Austriei. ("Centre Européen d'information" – 15 martie 1999).

BORIS BEREZOVSKI RIPOSTEAZĂ

Opinia dominantă în Rusia – miercuri 7 aprilie – era că mandatul de arestare lansat la Moscova contra omului de afaceri Boris Berezovski marchează sfârşitul carierii sale politice (printre altele secretar al C.S.I.). Dar împricinatul va ține, în aceeaşi zi la Paris, o conferință de presă pentru a afişa o părere contrară, denunțând creşterea puterii noului prim ministru Evghenie Primakov. "Acesta - a spus el - "foloseşte acum toată puterea sa contra reformelor" şi "se sprijină pe membrii cei mai periculoşi, cei mai ipocriți ai serviciilor secrete, aceia care au găsit în el unul de-al lor, în scopul de a restaura imperiul rus, cu ajutorul forței". El încheie, spunând: "Tot ce face Primakov eşuează". ("Le Monde" – 9 aprilie 1999).

ALEGERI PREZIDENȚIALE, ÎN UCRAINA, ÎN OCTOMBRIE

Parlamentul ucrainean a votat o rezoluție fixând primul tur al alegerilor prezidențiale ucrainene la 31 octombrie 1999. Principalul adversar al preşedintelui actual, Leonid Kutşma (centru reformator) este socialistul şi vechiul preşedinte al parlamentului, Olexandre Moroz. Potrivit unui sondaj, nouă ucraineni din zece sunt nemulțumiți de situația economică şi aproape o jumătate din ei sunt favorabili unei întoarceri la economia socialistă. ("Le Figaro" – 8 aprilie 1999).

CHINA - UN NOU SALT ÎNAINTE

Adunarea populară chineză a aprobat la 15 martie o modificare a Constituției. Întreprinderea particulară (interzisă prin lege de 50 de ani) nu mai este "contra-revoluționară" ci un component important al economiei de "piață socialistă". Încurajat de la începutul anilor '90 (sub impulsul patriarhului Deng Xiaoping) sectorul particular reprezintă deja, aproape 45% din economia chineză. Primul ministru Zhu Rongji va putea prezenta lumii capitaliste "clementele sale pozitive" pentru ambițiosul său program de reforme economice. ("Valeurs Actuelles" nr. 3251, 20-26 martie 1999).

CENTRALELE NUCLEARE UCRAINENE – BOMBE CU ÎNTÂRZIERE

Continuă să existe îngrijorarea privind Cernobîlul şi alte patru centrale nucleare ucrainene, acre furnizează jumătate din electricitatea țării ca fiind printre cele mai periculoase din lume. Mii de salariați manifestă şi fac grevă de câteva zile. Ei reclamă salariile lor şi condiții mai bune de muncă. Numărul accidentelor în aceste cinci centrale a sporit cu mai mult de 10% în 1998 (63 de cazuri). Ucrainenii s-au obişnuit să aştepte căderea în pană, pentru a face reparații, lipsind procedeele preventive. "Noi nu avem mijloace să asigurăm securitatea 100%, mărturisesc dezolați responsabilii ucraineni. ("Valeurs Actuelles" - nr. 3249, 6-12 martie 1999).

CLINTON ÎN CĂUTARE DE "AJUTOARE"

Bill Clinton are o datorie personală de aproape 9 milioane dolari, a indicat asociația creată pentru "a veni în ajutorul" preşedintelui american ca să-şi regleze cheltuielile cu avocații în diferite procese cu care el a fost confruntat în ultimii ani. "Clinton's Legal Expense Trust" a recoltat deja 4,6 milioane de dolari. Donațiile "amicilor" se eşalonează între 10 şi 10.000 dolari. Hillary Clinton care ar putea candida ca senator de New York, anul viitor, a făcut cunoscut că reglementarea datoriei soțului ei o va face să se decidă sau nu să cucerească acest loc în anul 2000. ("Valeurs Actuelles" - nr. 3249, 6-12 martie 1999).

RĂZBOIUL STELELOR CONTRA CHINEI. CLINTON RELANSEAZĂ PROIECTUL LUI REGAN.

În dosul actualului diferend americano-chinez se ascunde problema armamentelor strategice. În prezent nu există o comparație între potențialul celor două țări. China s-a angajat din 1991 într-un efort de apărare, de mare anvergură. Cheltuielile pentru apărare sporesc constant (aproape de 10%, astăzi) în cadrul unui buget, al cărui volum s-a dublat. "Boom-ul" industrial şi tehnologic pe care îl cunoaşte în prezent China, se traduce printr-o capacitate sporită de a stăpâni armamentele cele mai dezvoltate. În acest scop chinezii multiplică acordurile cu alte țări: Rusia desigur, dar şi cu Israelul şi Marea Britanie.

Pe termen scurt Washingtonul se neliniştește de o desfăşurare a rachetelor chineze, contra Taiwanului şi a Japoniei. Primele măsuri care s-au prevăzut: anularea lansării în Statele Unite a proiectelor de rachete-antirachete, imaginate odinioară sub numele de "Star-wars" ("Războiul stelelor"). Administrația Clinton şi-a dublat bugetul în această materie, ridicându-l la 10 miliarde dolari. ("Valeurs Actuelles" - nr. 3249, 6-12 martie 1999).

T.B.

AIUD - Monumentul foştilor deţinuţi politici

RUGĂCIUNE

Întorşi de departe cu inima frântă
Ni-e gândul la cei ce s-au dus.
Rugămu-Te, Doamne, adu-ni-i de sus
Părtaşi pentru ziua cea sfântă.

Ca duhul vor trece în chip de lumină
Prin ţara cu cântece multe
Şi-n ceasul acesta vor sta să asculte
La veacul ce încă suspină.

Şi-n zborul albastru de peste morminte,
Prin ţarini cu gropi fără nume,
Durerea din ochii bătrânelor mume
Vor şterge-o cu palmă fierbinte.

Şi-ntorşi întru Tine sub bolta-nserării,
Ca-n mâini nevăzute de-arhangheli
Vor arde-n lumina din sfintele candeli,
Umplute cu lacrima ţării.

Mihai Buracu

În drum spre Bucureşti, la ieşirea din Lagărul de Muncă - Borzeşti în noaptea de 21spre 22 Mai -1954.

MARTOR
la ASASINAREA legionarului ION CRIŞAN PERIETU, din comuna Filea de Jos, jud. Cluj, în anul 1949, luna septembrie de către SECURITATEA din Cluj, condusă de Lt. colonel PATRICIU MIHAI - WEISS

Eram în cătuşe împreună cu directorul operei române din Cluj şi escortaţi la clinica de ftiziologie.

În centrul Clujului, când am ajuns în apropierea catedralei Greco - Catolice, am auzit două împuşcături. Populaţia a început să se agite. Pe noi miliţianul care ne escorta ne-a oprit pe loc.

Ce se întâmplase?

ION CRIŞAN PERIETU, era urmărit de securitate, fiindcă şi-a iubit neamul şi ţara.

Simţindu-se urmărit, a încercat să se refugieze la catedrala Greco - Catolică, dar în coridorul alăturat, lângă uşă a fost împuşcat mortal.

Am văzut cum îi târau corpul spre o dubiţă oprită lângă trotuar.

Fotografia ni-l păstrează de pe vremea când era în Fraţia de Cruce.

DUMNEZEU SĂ-L ODIHNEASCĂ

TURDA 17 IV 1999
A consemnat Aurel COŢA

PERMANENȚE

Editor: Fundaţia PROF.G.MANU
Bucureşti, str. Plantelor nr.9, sector 2
tel./fax 313.11.02

Comitetul director:
Mircea NICOLAU
Sebastian MOCANU
Nicolae ROŞCA

Redacţia:
Mircea NICOLAU - prin redactor
Nicolae NICOLAU, Aristide LEFA,
Ion POPESCU, Radu CREANGĂ - redactori

Corector:
Prof. Ion POPESCU

Culegere şi tehnoredactare:
Dan FLOREA, Daniela FLOREA

Compartiment administraţie - difuzare:
Gelu GHEORGHIU

DIFUZARE - tel./fax 313.11.02